

30800

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మార్చి నెల 28-వ తేది శుక్రవారము } No. 202
సంపుటము ౧౦ } రుథిరోద్ధారి నామసంవత్సరము, శాలునమాస బహుళ అష్టమి ౮. } సంచిక ౨౦౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంపభాష తీజి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవంతిది

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్ప్రదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాఠోగ్యము గతిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

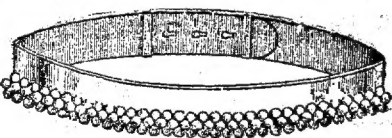

దక్కానిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెటివీధి మదరాసు.

వద్యాణములు

172 ఫుట్ల మా అందమైన క్యాటలాగు ధర ర్పు. 1-0-0.

చిత్ర విచిత్రపు పనులకు పేరుపొందినది?

వద్యాణములకు, వంకీలకు ఉపయోగించునట్టి

కెంపులుచెక్కిన మోపు

ధర ర్పు. 40, ర్పు. 150 వరకు గలదు.

బంగారు, రత్నములు యిచ్చిన మహారాజాశ్రమ ర్పు. 15-25 వరకు అగును.

సాదా రకము 10 ను 15 నువరకును చేయవచ్చును. మజారి ర్పు. 12

లగును. గజ్జలుగలది 15 ను 30 నువరకు చేయవచ్చును.

మజారి ర్పు. 25-50 వరకుగలదు.

సవరము బంగారు, పేలైన మణులకు, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ;

సగల ర్పులు, 25, చైవాబాచిపేథి, మద్రాసు.

నూతన గ్రంథములు

1 సీజరు చరిత్రము:—ప్రశాంతభుక్తమును గోరు

ప్రతియాంధ్రుడును చదివి తీరవలసినది. కొచ్చిన దివానులుగా
నుండిన శ్రీమూర్తి సెమలి పట్టాభిరామ శాస్త్రిగారును విజయనగరం
కాలేజి ప్రొఫెసర్ శ్రీ॥ వెంకటరంగయ్యగారును పీఠికలవ్రాసి
యొన్నాడు. పటములుకలది అపూర్వ చిత్రచరిత్రము. ర్పు. 1.

2. హరిశ్చంద్రచరిత్రము:—శంకర గౌరవకవుల
లోని పద్యములచే విలసల్లుచు నులభితైరిని వ్రాయబడిన నవన
గ్రంథము. ర్పు. 0-12-0

3. బుద్ధుడు:—తేజమాటలతో వ్రాయబడినది. బొ
మ్మలు కలవు. ర్పు. 0-8-0

4. చెన్న రాజధాని:—5 వ తరగతికి అప్రూపము
నది. బొమ్మలచే నిండియున్నది. ర్పు. 0-6-0

వ.రా:—ఈ సెలలోగా వైవానిలో నే మూటివైనన
కొనవారలకు 100-కి ర్పు. 25 చొప్పున కొనుగడనొక్కించును.

గ్రంథకర్త: ముద్రయం సీతారామశాస్త్రిగారు,

వి.మ. యల్. టి., మదనకల్లి, చిత్తూరుజిల్లా.

రామ్ అండ్ సన్స్, మదనకల్లి,

‘భృగు’ జ్యోతిష పరిశోధకమండలి రాజమండ్రి

జ్యోతిషము సమృద్ధము లేని యాశ్కాలమున జాతకకా
శ్రువులదారణకు దైవజ్ఞులతోమణులచే స్థాపించబడి ప్రజలకు
ఈశాశ్రమన సమృద్ధి కలుగునట్లు కాశ్రురీశ్యాచర్య చేసినాతక
ఫలములను ఋషిపుంగ వ్రాయుటకు ఈమండలివారు సంసిద్ధులై
యున్నవారు.

జాతకమండలి యోగములు 2 సం॥ భవిష్య
తు 1-0-0. సంపూర్ణ జాతకము అశేషసిద్ధాంతగణి
తముతో 15-0-0.

పుట్టినతేదీ గడియలు స్థలము లేక చక్రము
పంపవలయును. పృచ్ఛకులకు ఉండుశంకలకు జవా
బు వ్రాయబడును.

వింజమూరి సూర్యప్రకాశశాస్త్రి బి.వ

దైవజ్ఞులు.

వెల్లింగటన్ సినిమా

22-3-24 కనివారము నుండి 22-3-24 తేది శుక్రవారము వరకు
సా॥ 6-15 గంట ప్రతిరోజు రెండుప్రదర్శనములు. రాత్రి 9-30
కని, ఆదివారములందు 8-15 గంటలవరకు
యూనివర్సల్స్ మ్యాజిక్ సినిమా.

ది ఫాన్ మ్ ఫార్మున్

విల్లియం డెస్సాంసు అను అయిన భయంకరమైన పోరా
టము, కీర్తి అద్భుతము చూపు నునవి అత్యద్భుతములు. భయంకర
అత్యద్భుత దైవ్య పాపాన కృత్యములు చూడరిగినది. 1,2,3,4 ఉప
1 ధలు మొదటివారము; 2 భాగము; యూనివర్సల్ ఇంటర్
నాషనల్ న్యూసుకుడ చూపబడును.

మదరాసు అండునదరన్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇన్ కార్పొరేటెడ్ యిన్ ఇంగ్లాండ్)

ఇంటర్మీడియట్ క్లాసు మెయిలులో చార్జీలు తగ్గుట
1924 సం॥ మార్చి నెల 1 ది నుండియు. యం. యం.
యం. రైల్వే ఇంటర్మీడియటు మెయిలులో ఒంటి ప్రయాణపు
చార్జీలు మెయి 1 కి రు 0-0-5 నుండి రు 0-0-5 కు తగ్గింపబడును

జాతకరత్నము

జన్మసమృద్ధము పుట్టినతేదీ వేళమున్న నునవి లేకయే సంక
త్వర ఫలితములను క్యారెక్టరు కీర్తిగతుతో సహా యొన్ని సంక
త్వరములతోను జ్యోతిషుని సహాయము ఆక్రమింపయే
తమంకేట తాను వ్రాసికొనగలరు. భవము, సంశయము, ఆయు
కాఠోగ్యములు చూపుగు ద్వాదశభావముతో మీ మీ జాత
కములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు.
దీని ర్పు రు 2-0-0, వలయుచో జాతకముల పరస్పరమైనభరతు
పంపబడును.

గోటు యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
భింజోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ

సంఘము

వీరభద్రయ్య మై ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రెండులేఖలు ప్రచురించబడినవి. వాటిలో నావిమయమై కొన్ని పాఠ్యములున్నవి గాన చదువరుల కీసంగతులను మనవి చేసుకొనుచున్నాను.

1 ఆహ్వానసంఘము: - అఖిలభారత విద్యార్థి మహాసభ పూర్తియగుటతోడనే ఆహ్వానసంఘపు రికార్డులన్నియు నాయొద్దకు చేరవలసి. ఖర్చులు పోగా మిగిలిన సొమ్మును తక్షణం ఆమలాపురం కోఆపరేటివు బ్యాంకులో 1 సం॥ ఫిక్స్ చేసి డిపాజిటు క్రిందను, కరెంటు డిపాజిటు క్రిందను వేసినాను.

2 రిపోర్టు: - రిపోర్టుకు సంబంధించిన ఖాతులు, వ్రాత మొదలగు నవన్నియు చాలాకాలము క్రిందనే సంగ్రహించితిని. దానుగారి ఆధ్వర్యమున వాస్తవమును వ్రాయుటకు కొరబడిన, సంతోషపూరితమగు మిత్రులు, యితరవరులను దానిని తయారు చేసి యిచ్చియుండలేదు. కలకత్తా ఫార్మర్స్ పత్రికకు వ్రాసి చూచితినిగాని వాతొయ్యిగూడ పూర్తి యవస్థానము దొరుకలేదు. "వెబ్బడు" "ఇయోకే ఏన్యుయేర్ రిజిస్టరు" వారి కాంగ్రెసు ప్రచురమునకై వ్రాసితిని. వారు కూడా యింకను పంపలేదు. అందుచేత రిపోర్టుకొరకు ఎంత ప్రయత్నము చేసినను అచ్చు పేయించుట సమకూడలేదు. మిగిలిన సామగ్రినంతయు కాకినాడ ముద్రణాలయమువారి కిచ్చితిని, వారును తొందరజేయుచున్నారు.

ఆచార్యయ్యపట్టికను రిపోర్టులో ప్రచురించుట ఆచార్యమై యున్నది. అటులనే చేయుదును. తాత్కాలికముగా రిపోర్టు ఖర్చులుపోగా యింకను 1800 రూపాయలు లోపుగా మిగులునని నమ్ముచున్నాను. ఆహ్వానసంఘమువారి తీర్మానము ప్రకారము యీసొమ్మును వెచ్చింప నగును. కొంత అఖిలభారత సంఘమునకు వెళ్లవలసియున్నది. రాజమహేంద్రవర ఆంధ్రయువజన సంఘమువారు తమకు 500 రూపాయల విరాళము నిమ్మని కొరకు నా కొక తీర్మానమునుగూడ బంపియుండిరి. రిపోర్టును శీఘ్రమయినంత వీలులో ప్రచురింప యత్నించుచున్నానని మనవి చేయుచున్నాను.

శ్రీ జానకిరామ్ గారు నన్ను యికనైనను చలించుదని కోరి యుండిరి. ఇంతవరకును చలించుట మానలేదని మనవిచేయుచున్నాను. నన్ను అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనినవాడే కళాకాలం వెంటడి తిరుగుటకు నాకు కాలములేదని మనవి చేసితిని.

నేను కాంగ్రెసుపరమైనను, తాలూకా సంఘకార్యదర్శిని. అందుచేత నాకు విద్యుత్ కర్తవ్యములు చాలగలవు. కాంగ్రెసు ముగిసినపిమ్మట నిర్వాణ కార్యక్రమము విషయమై తాలూకాలో తిరుగుచుండుట యవసరమగుటచే యితరపక్షము చేయుటకు వీలైనదిగాదు. ఆంధ్రవిద్యార్థులకు నేనజేయుటకు మనస్సునకు సంతోషముగా నున్నను వైకారణములచే చేయవీలులేకున్నదని విన్నవించుచున్నాను. కళాకాలం బహిష్కరించిన వారికంటె, కళాకాలంలోనుండువారే, జానకిరామ్ గారు చూచించిన విద్యార్థి సంఘ నిర్వాణకార్యక్రమము నిర్వహించుటకు తగిన వీలుండును. జానకిరామ్ గారి మాడు యుత్తరములలో నాకొక యుత్తరమే చేసినది. అందులో 100 రూపాయలు కోరియుండిరి. 100 రూపాయలు, వెచ్చించుటకు నాకు యధికారములేదని జవాబు వ్రాసినట్లు జ్ఞాపకము. లేఖ వారికి చేరియుండలేదేమో, చిరునామా నెల్లూరిజిల్లా, సంగం అని వ్రాసితిని. నేను అఖిల భారత సంఘమునకు కోశాధిపతినయినను, దానికి నిలువయున్న సొమ్ము యేమియును, కలకత్తాలోనున్న ప్రాతయద్యోగులనుండి వాకేషియు యితరవరుల చేరలేదు. నేను ధనము దాచుటకు అధికారముగలదు. కాని ఆహ్వానసంఘమువారి సొమ్మును ఆహ్వాన సంఘమువారు ఖర్చు పెట్టవలెను. అఖిలభారత సంఘమువారి సొమ్ము నాకు చేరవలె, ఆకార్యదర్శుల యనుమతిచే నీయగలిగియుండును. అఖిలభారత విద్యార్థి సంఘ కార్యదర్శులగు సర్వేశ్వర శాస్త్రిగారిలో యుత్తరమువల్లను, స్వయముగాను మాట్లాడితిని. వారు ప్రస్తుతము 25 రూ॥ అప్పు క్రింద ఆహ్వానసంఘము గారి సొమ్మునుండి కోరిరి. వారి కాసొమ్ము పంపెదను.

రిపోర్టు మొదలగునది త్వలో తయారు చేయుటకు, అచ్చుపేయించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాను. తక్షణము ఆహ్వాన సంఘమువారి సాధారణ సభను జరపి వారి యనుమతిచే నైని సొమ్ము విచ్చిచేయుదును. ఆంధ్రవిద్యార్థుల సంఘమునకు నే జేయుగలిగిన సేవేముటయందు నిమగ్నుడనని మనవి చేయుచున్నాను.

కళా వెంకటరావు.

05-3-24 లగాయతు 23-3-24 వరకు గుంటూరు జిల్లాలో గాంధీపూజానిధికి చందా లొసంగినవారిపేర్లు నివాసము మొత్తము.

Table with 3 columns: పేరు (Name), గ్రామం (Village), మొత్తం (Total). It lists donors and their contributions to the Gandhiji Puja Nidhi in Guntur district.

వ॥ ము॥ ప్రసాదరావు, జిల్లా సంఘకార్యదర్శి.

విలేఖకులకునూచన

ఇ. వెం., డి. వెం. (శ్రీ, నర్సయ్యకళితము (వారి అదనము కలెక్టర్లకు X నుక అచటికి వ్రాంపడలెను) అ. కా. పం. పూ. గ. వ్య. కా. అ. ను. యే. నా. భా. నూ. క. కం. క. ఘం. పు. ప్రేక్షకుడు, వో. 7, ర. వెం. కే. ను. ము. వెం. రక. రం. గో. కు. పి. పి. పి. కా. న. నా. ముమ్మడివరము పుర కాసి, కా. ప్య. కా. ప. అ. క. సీ. ఆం. మం. ల. ప్య. కా. గో. 2 యం. గో. ఆ. కా. క. భ. లిం. కం. పి. టి. 2. యం. కే. వి. కా. రా. కా. ను. ప్రకటింపబడును.

ఆదిశాసనం

"వైవమహాజనుల కొక విజ్ఞప్తి"

నేను మొన్న గడచిన శివరాత్రినాటికి జేడి గ్రామము నకు జని నాల్గోజా లనటనుంటిని. ఆతరుణమున నటనుండు వైవ గ్రంథకార్యస్థానమును దర్శించితిని. కార్యస్థానమువారు జేయుచున్న పని మహోత్సాహముగ గనపడుచున్నది. ఒకవంక వైవ గ్రంథముల కర్త తాత్పర్యముల వ్రాయు పండితులను నొకవంక తాళపత్ర గ్రంథములగు వైవమతపారముల సామ్రాజ్యము లేఖకులను, నొకవంక శ్రీ చాగంటి సీతయ్యశాస్త్రిగారిచే జేయబడుచున్న శ్రీకరభావ్య సంస్కరణ విధానమును గలవైవ కార్యాలయపువారు తీరికలేక బనిచేయుచుండ వైవమత మచటమూర్ధిభవించిన ట్లగపడి హృదయమున కెంతయో నానందము నొసంగినది. శ్రీ జేడి సంతాపాధిపతులను శ్రీ సీతయ్య శాస్త్రిగారును, శివపూజావిధానమును గూర్చియు లింగధారణమును గూర్చియు రెండుదినములు దినమునకు నాల్గేసిగంటల చొప్పున నొసంగిన యువస్వామ్యశ్రవణముచే వైవమత రహస్యములను బెక్కుగ తెలిసిన వాడనయి వైవమత వారి మతరహస్యముల తెలిసికొనుట కీర్తేంద్రస్థానమున నిట్టి యవకాశములను గలుగ చేసినందులకు దొంత పర శివునకు నమస్కరించి వీరవ శ్రీవారి నభినందించుచు, సోదరవైవ లందరి సీతరథమును గోల్పోక యికార్థమునకు దోడ్పడుటకును శిఖావస్థయందున్న మతమును పునరభివృద్ధి నొందింపను, హెచ్చరించుచున్నాను.

ఈ కార్యస్థానపు పుస్తక భాండాగారమును జూడ నది నాకత్తెద్దులముగ గన్నట్టిది. అందమృపథ్య యనేక వైవగ్రంథములు గాక మైసూరునుండి యచ్చటి భాండాగారమున కన్నడ లిపిలో ముద్రితములై యుండిన యనేకగ్రంథముల వ్రాత ప్రతులును తెలుగులిపిలో తిరిగి వ్రాయబడినవాటి ప్రతులునుగూడ గంటిని. ఇవిగాక మైసూరువారికిని శ్రీవారికిని జరిగిన యుత్తర ప్రతులను కన్నులార గాంచితిని. కార్యాలయపువారు తిరుగ సంపిన గ్రంథము లందినట్లు మైసూరువారి సంతకములతో నున్న లేఖలనుగూడ చూచితిని. వీటివలన వైవమతవిషయమైన చర్చలు గలుగునపు డది తీర్మానించుటకుతగిన నిజమగు సాధారముల కిది నిలయమయి యున్నదని తెలిసికొనుట కెంతయో ఆనందము కలిగినది.

వైవమహాజనసభ కార్యనిర్వాహకసభ్యులు తగుమగా సభలు జేయుచు నుచితరీతిని భావ్యనిర్ణయ వ్యవహారములను నడుపు టత్యవసరమని హెచ్చరించుచున్నాను. వైవమహాజన సభ కార్యదర్శిగారిని వైవప్రముఖులను వైవభాగ్రాసనాధిపతులను ఈవిషయమున సంప్రదించుట గాక యనివిన్నవించుచున్నాను.

ఇవటూరి సన్యాసిరాజు.

Advertisement for J. T. V. T. Palarapuram, K. V. N. V. M. Ch. L. V. T. M. N. D. Prathapadriyam Natakam. Includes date 31-3-1924 and contact information.

Advertisement for Shri Sridharulu, Andhra Balaganakulu. Includes text about the organization and its activities.

[illegible]

ఆర్థిక చట్టము

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ఉపన్యాసము

సర్, మోతీలాలు హాయిలీగారికి ప్రత్యుత్తరము

భారతరాజకీయాలలో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ఆర్థిక చట్టమును త్రోసి వేయవలెనని కమ్యూనికేషను సోసైటీకి ఉపన్యాసముయొక్క సంపూర్ణ వాచకము నీ కింద ప్రచురించుచున్నాను:—

నాకు బెల్జియం లోక బలముగా నుండకపోవుట వలన యీ సభ్యులను పాల్గొనవలెనని వాదించలేదు. కాని హోం మెంబరుగా రీసెండ్మెంటుకు కర్ఫుతోరముగ నిష్పన్న యుపన్యాసముతో నాకు యొక్కదలేని బలము ఆనవించెను. నా కీసభ యందు గల్గిన కొంత యువభవములతో గాని హోం మెంబరు గాను సహజముగా వాదకాంక్షతో భారత ప్రభుత్వము పాథా రణమున నుపయోగించు 'విభజించి పాలించు' పాథకము వలనే నాకు బలమయ్యెను. అందుచేత నాకు గనుగొంటిని. ఈ సభలో నీ ప్రభుత్వము వారు మోతీలాలు యేదైనా రివ్యూనుకు సమ్మతించినట్లైతే మోతీలాలు అటు చేసినయెడల ఉపద్రవము గల్గునని ఆయన యోచనను వచ్చినను పాఠ్యరీతియందును, స్వరాజ్యపక్షమునకు చెందని వారు స్వరాజ్యపక్షములో చేరినను నేమనవలె పార్టీలో చేరిన వారు వారి కనుకలముగ సమ్మతల నిచ్చినను గల్గు ఉపద్రవమును ఆయన తప్పుకుండ నూచించెను. నేను ఆ ప్రభుత్వమును సంపూర్ణముగ గనుకరించి. ఈ అసెంబ్లీలోనికి రావలెనని విధ్వంసము చేసి ప్రభుత్వమును స్తంభింపజేయు నుద్దేశ్యము గల్గి బహిరంగముగ వెల్లినవారితో, అట్టివిధ్వంసక విధాన విప్లవము లేనివా రెట్లు చేరవలెనో బాగ్రత్తయి గాని మిత్రులు వారికితెప్పిరి. ఈ పక్షమునకు విప్లవపక్షమునకు వారేవిధముగాని బలమొనం గుండల బాంధవు కవిటి నివేదికను ఆచరణలో పెట్టు సహకార మేముండదనియు, కన్నులే యుండదనియు, ప్రభుత్వము స్తంభిం చిపోవుననియు, ఈ అసెంబ్లీ సభయే యుండదనియు, బాంధవు కవిటి నివేదికపై చర్యయొందుదనియు ఆయన బాంధవు కవిటి నివేదికను బాధనలేనని కోరవారిని పాఠ్యరీతియందును, గాని మిత్రు లకుల విడిచి వివిధ సాధనముల గూర్చి నేనినను వెల్లినవారితో, ప్రభుత్వపక్షమున నా గాని మిత్రులు గావించిన యు ద్ధాతమంకటి కల్పించుచు దానిని గావించుటలేదు.

స్వరాజ్యపక్షము - జాతీయవాంఛితము.

ఈ సభ ప్రారంభ మైనా డెల్టాండెనో శీటిని నిధి అట్టే యున్నది. గాని మిత్రులు స్వరాజ్యపక్ష ప్రకటనమును విమర్శించుచు వదిలివేసిరి. అప్రకటన కర్తననుండు గౌరవము నా కేకవిటివేయబడెను. ఆయన అప్రకటనమునుగూర్చి యేమియును తెప్పక దానినిగూర్చి ప్రభుత్వ సభలో తెప్పించివేయవలెనని మా ప్రణామ గావించి నన్ను మన్నించి మని తలంచిరి. కాబోలును. ఆ ప్రకటనమునకు నేను కర్ఫుతోరమునందుండనని నేను మరల తెప్పించువాను. ఆ ప్రకటనమునకు, స్వరాజ్య పక్షమువారు యీ భారత కానన సభకును రాష్ట్రీయ కాననసభకును యెదురుకు యొక్కలలో పాల్గొనకో వికలముగ కర్ఫుతోరంప బడెను. ఇప్పటికిని స్వరాజ్యపక్షమువారు ఆ సిద్ధాంతములనే ఆంటియాయించు. నేను స్వరాజ్యపక్షమువారు యీ భారత కానన సభలో జాతీయ వాంఛితములను గట్టికొందుటకు గల మార్గ సాధనమునన్నిటి కెట్లుయోగించుచుంటిరో, ఆవాంఛితములకు అధికారము తెచ్చివచ్చుటను నిచ్చుటలో నేదియుంటిరో అంతయును నేను యిదివరకా నకేసారులు వెల్లాయించితిని. మేము అసహాయములయొక్క కాననసభ లోనికి వచ్చినది మా యిష్టమునవచ్చిన మరలమీదనే మీతో సహకారముజేయుట కని ఆ ప్రకటనమునందు వెలసినది. ఆ మరలము ప్రభుత్వముపై ద్వేషమువలనగాని, స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరిన యితర మిత్రు లతో గూడ విచారింపి తయారుజేయబడెను. ఆ మరలము చేతమంబడు వెల్లి అభిప్రాయములు వెలువలసినదికొరెతిమి. మేము కోరిన దానకన్న జాతీయవాంఛితముల క్రింద వీలు లేదని అన్ని పక్షములవారును యేకభావించిరి. ఈ జాతీయము స్వరాజ్యకారమును బడనెనను కృత్రిమో మేము దానిని స్వరాజ్యపక్ష పక్షమున గాని నురియే యొక పక్షమునగాని గాక నేను గాని మిత్రులు రంగా భాగంగా రివ్యూనుకు సహజ సహకారించినపుడు వెల్లినటుల ప్రభుత్వపక్షముననే ప్రకటించితిమి. స్వరాజ్యపక్షమువారి కిట్టి యుద్దేశ్యములు గావు. వారి విట్టివిధానము నేమిట వెల్లినదానితో నగర్భములేదు. నేను అప్పటికి స్వరాజ్యపక్షము

వాదనను భేదము పోగొట్టు కొంటిని చెప్పితిని. కారణము స్వరాజ్యపక్షమునందే కెట్టిలకుటగాక నాకును యితర జాతీయ పక్షములకును సహకారము కర్ఫుములనే కలం రించితిని. ప్రభుత్వముననునది కేవల మాయుత్తరజేతా కను గొనుటకే మేము సిద్ధాంతముల కలంరించితిమి. కావుననే నకారణముగా స్వభువుగా వాంఛితమే కోరబడెను. దాని నీసభ లో స్వరాజ్యపక్షమువారు నేమన లిప్తపక్షమువారు మోతీలా గాక యేపక్షమునకును జెందిన ఇండిమెంటు పక్షమువారు గూడ బలపరిచిరి. దానినిబట్టి మాచియెడల యీ జాతీయ వాంఛితము సర్వముగ చిత్తశుద్ధితో గోరవలెనని అసాధారణ మగుదానిని కోరి ప్రభుత్వమునా కంగీకరింపజోగా వారితో ద్వేషమును పెట్టుకొనుటకు జేసిదిగాదని తెలియజేయదు. ఇప్పుడు జరిగినదేమి? జాతీయవాంఛితము యీసభలో నంగీకరించిన పిదప ప్రభుత్వసభలో భారత ముఖ్యమంత్రినించెను. ఆయన కార్యమునందు నేనిదికలలో వెల్లినటుల సభ్యులను ప్రకటించె నుగాని అందెయిచ్చుదని జాతీయ యెట్టివాగ్ధానమున గానింకలేదు. ఏమో మున్నుండు ఆకపెట్టుటయు, మన ఆస్తినిబట్టి యిచ్చుటనని తియ్యనిమాటలు వెల్లినటుల మార్గముండదెను. ఈ జేతములో జాయపన్యాసము ప్రకటించు పిదప నే నీసభలో నుపస్థితియందు, భారత ప్రభుత్వమునకుగాని (లిటిమిటెడ్) ప్రభుత్వమునకుగాని యెంతటికొత్తో ద్వేషమున్నుండు యెట్టికొత్తో ద్వేషములతో గానిండు ప్రకటనలతోను వాగ్ధానములతోను కృత్రిమో దుకాలము బోయెనని వికలపరచియుంటిని ఈ ఉన్నతోద్దేశ్యముల ప్రకటించుటయేగాక కార్యచరణ గానలేనని కోరితిమి. అందులకై నేచేయుంటిమి, ఎన్నియో విషయములను నూచించితిమి ఏమియును లాభము లేకపోయెను.

ముందు, కర్ఫునివారణము-తిరువాత సప్తము

తిరువాత ఆయా మేమివేసితిమి. ఈ డెల్టాను కర్ఫు ను. దానిని త్రోసివేయు మేము నిశ్చయించుకొంటిమి. అటుకే యుట గాని మిత్రులు హోం మెంబరుగాను వెల్లినటుల స్వరాజ్య పక్షవిధానము గనుకరించిగాక, అదిగూడ స్వరాజ్యపక్షమువారి మనస్సులలో నుండిన సత్తెనిచ్చుటకునుండి కర్ఫునివారణ ము గావలెనని ప్రభుత్వ సిద్ధాంతము అంతరకును వెల్లినవారిని అనుసరించితిమి నేను వికలముగ వెల్లితిని. ఈ మార్గము నివేదికమువారంగీరించుటలేక ఆచరణలో పెట్టబడెను. ఇప్పుడు మొదటిసారిగా కర్ఫునిగొంటున్న యియు త్రోసివేసితిమి. అట్టికేదటి సోమవారము జరిగెను, అది కర్ఫు మేము సహకారమే అదంతయును, కోరింతయును అలాచి తానికే యీ లాభిలోనికి పోయిఉట్టుపనిజేయుట సాధ్యమగునని నని నిశ్చయించుకొంటిమి. ఇంతలో యీ గాంటులన్నియును పునఃప్రసించినటుల రాజప్రతినిధిగారిద్వారాండి ఉత్తరపురమ్యనను కొనుచుంటిమి. సప్తైలను తిరస్కరించుటకు మాధికారము లేక పోవుట కలన అట్లు జేయుట లేదని నేను స్పష్టముగ వెల్లియుంటిని. మాతో సంప్రదింపకుండ, ఎక్కిట్టు టిప్టై మాకెట్టి అధికారము లేకుండ, భారత ప్రభుత్వమువారు యీదేశ ప్రభుత్వమును కడుపులకై సప్తైలను యిచ్చుటలేదని మార్గము తిరస్కరించి మాచేరైన తనిని జేయుచుంటిమి. అది యే మాఉద్దేశ్యము. దానిని మేము స్పష్టపరిచితిమి. ఇట్టి నిర్ణయమును గాంతునపుడు లేకుండు ప్రభుత్వస్థితినిన్న యితర విషయములను విచారింపియే జేసితిమి. మొదటిసారిగా మాధ్యమును స్థాపించితి ముగొంటిమి. అధ్యక్ష మో తిరియటలేదని హోం మెంబరు గారు తెప్పించువారు. ఏనైన సుక్రవారములకు పుస్తకములనుండి కొన్నిభాగముల నుద్ధరించి చూపినయెడల సాధారణముగ అందరకును దెలిసిన వానికే వెల్లుచున్నాను కందు రనుకొంటిని. వీరి క్రిగాను తాను ఆ పుస్తకములను 80 రోడ్లకొండనే జదివినని తెప్పి. నేనేమో రాజకీయ కాత్తమునందు అలలను తెప్పించు వానను కావలెను తెప్పిరి. హోం మెంబరు గారు ఆస్థాపించిన కర్ఫుమేమో నాకు వెలియకు? అని చెప్పినపుడు అమొదటి పాఠము గూడ చదువుకొని లాభములేక పోయెనని చెప్పిన కుమించె దుగాక! కర్ఫుయల సీయకలవారే తిరస్కరింప గలవారు గూడ ననునది పూర్వసిద్ధాంతమున నేను తెప్పించువాను. నేనపుడు తెప్పినటుల సప్తైలను త్రోసివేయుటకు కారణము కొన్నికర్ఫుములు యెన్ని ప్రశ్నములు జేసినను యెన్ని చిత్తములు జేసినను గట్టికొన్నవి. అ యా యి, ఇ కర్ఫు దా కర్ఫు మాతో మేము స్థాపించ వలెతిమి. అధ్యక్షమును కర్ఫుతోరములు నివేదముగా ఆచరణలో తెల్లెదను. ఇక్కడ మేము జేసినను అంతయు కలకును, అతేవలలలో సప్తయలను తిరస్కరించెదను.

అందువలన ప్రభుత్వము నిలచిపోవును. ఈ జేతములో నట్టివని జరిగినమాట నిజమే కాని మేము జేతములపని అసప్రయోగ కరిగించివారిలో జేరదుని స్పష్టము జేయుటయే మాకంత కర్ఫులే ట్టును యేదో అట్లుజేయుట కలన గాని ట్టును విలువయేదో యందునని మార్గము వలెతిమి మేము పై వెల్లిన కర్ఫుయము ను బడనీపిదప యీ సభలో నేను ప్రకటించితిని. అధ్యక్షమును మాకు దోచినటుల స్థాపించితిమి. ఇందు భేదాభిప్రాయములు అం దును. అవివక్షమై హోం మెంబరు గారు మాతో కేకరించి పదని నామ రితియను. నేను అపుడు యింకమిగిలిన గాంటులపై కర్ఫును వదిలివేసెదమనియు వానియెచ్చుకలవారు చదివినవారు చర్చించవచ్చుననియు, చెప్పితిని. నేను డెల్టానులో నేభాగమునగాని ఆ ఉద్దేశ్యముతో జనునలేదని అప్పటికి యిచ్చుటకే గూడ బిచ్చుకొ నుచున్నాను. మిగిలిన సభ్యులు దానిని చర్చించి అలిసికుండు ప్రభుత్వ జెప్పినటుల మేము యచట అడుకోక అల్లరి జేయవలెల ము కాకుని చూపించిరి.

మాతాత్మగా మూరినది లేదు.

నూ కెట్టిఅటలడలెనో దెలియను. ఇప్పుడు డెల్టాను ఖండించెదమని జాతీయము, ఒకధర్మమును స్థాపించుటకు మొదటి కాలుగు గొంటులను తిరస్కరించి న చాలుననుకొంటిమి. మా కెట్టి స-కాత్తు-మాచెని హోం మెంబరు గారు నూచించియుండిరి. ఆయనన్నటుల అది అట్టిసాతా త్రైకూర్పా? పన్నులనేకములందు తిగిల్చుననుచుచుచు కరణలబి, యెట్లునాకాత్తుగ మారుట ప తికలలో ప్రతికూల ముగ విమర్శలు జరుగుటవలన నని హోం మెంబరు గారు తెప్పిరి. ఆయా యిచ్చును విమర్శలు అనుకూలముగను ప్రతికూలముగను గూడ జరిగెను. గాని హోం మెంబరు గారు ఒక్క ప్రతికూల విమర్శను మాత్రముజూచిరి గాబోలును. కాని అవిమర్శక మెట్టిదైనను యీ ఉపపాదనతో సంబంధము లేదు. ఒకవేళ ప్రతికూల విమర్శలు కల్గ నే యిచ్చు డీ విషయము కచ్చి పండిత మోతీలాలు ఆర్థిక చట్టము నుపపాదించె ననుకొన్నను ఆయన వాదముల కటకర్ఫునుండియే యేమైన తిగ్గు డలయొండె? ఈ విషయమై మా కెట్టి మారుటకు ప్రతి కూల విమర్శలుకల్గ నేమియుకాలేదని నేనుచేస్తున్నాను. మేమిచట మా నియోజకవర్గములకు భారత ప్రజలకు ప్రతికూలము నున్నాము. ఈ కర్ఫుముగాని డెల్టాగాని యెవరేమి యొన్నను మేము మాధ్యమును నిర్వర్తింపవలెను. మేము మాకు దోచిన క్రకారమే జేతముగాని యెట్లుగ యేమియును జేయ జాలము. ఆయా యిచ్చు దా డిమాండులపై చర్చయొక పిదప ఆర్థిక చట్టము వచ్చింది. దాని విషయమై మనము జేయ కలసిన పనియేమి? హోం మెంబరు గారు దాని విషయమై యేమి కలంచిరో నేను తెలిసికొనకదను. మేమి విలువకు 'సరే' యందుకుని ఆయన తలంకలాలదని నమ్మెదను. పండిత మదనమోహన మోతీలాలుగారు యేడిమాండుకును వోటుజేయ నట్టి 'సరే'లు ఆయనకు వివరదచ్చును. ఆర్థిక చట్టము యిచ్చుకున్నటుల మా అంగీకారమును బడయజాలకుట నిశ్చ యము. అకలదానినే పూర్తిగ అంగీకరించవచ్చును యేవోకొన్ని వ్లావలలో జేసిన సవరణలు తిగింపులు నుములను కృత్రిమర యా? మాకు కావలసినదియేమో? గాని మిత్రు డెల్టా తలం చుటకు కారణ మేమి? మిగిలిన డిమాండులు మామూలుగనే చర్చించుటకు వని నేను ప్రకటించినపుడు, రెండువిషయములలో దప్ప మిగిలినవారికి డివిజను కోరలేదు. అన్ని డిమాండులను చర్చించుట పూర్తి యయ్యెను. ఇందలి యేదేకర్ఫుము ఉన్న ఆదేశము లన్నియు వెల్లుచుయే. ఈజోకల యేమి జరిగెను? క్రిందటి మంగళవారము నేను ప్రకటనము గావించి మార్చి 10 నమిషములకే (పాథేయ తిచ్చుర్పుగా) ప్రభుత్వ సభలో నొక సభ్యునికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు భారత కాననము ప్రకార ము 10 రోడ్ల విధానమును ముట్టుకొన లేదని వెల్లినటుల అసెంబ్లీ నోటిను బోర్డులో కంఠివార్త యొకటి గానించెను. అందకు కెకెటెగారు 'అవివక్షములే' యని చెప్పెను. నేనా ప్రకటనము గావించిన పిదప, మార్గమునందు గల్గిన మార్పును గూర్చి నాకు గల్గిన మొదటి యువభవ కుడియే. కోకాకలోకా గడచెను. ఏకమిటిగాని, పార్లమెంటు కవిటిగాని డిమాండు మెం టులకవిటిగాని భారత ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించు నూచన గానించలేదు. డిమాండు మెంటల కవిటి మాకు కృత్రిమముగ నుండునని కాదు. అఖయకు చేయగల పనినైన జేయలేదని మార్గము జూపుచున్నాను. నేను జరిగిన దేమి? సభకు రాగానే, అనుకొననిది గాదు, ఆ తిరస్కరించిన డిమాండు లన్నియును పునఃకర్ఫుంప బడెనని ముందు ప్రకటించెదను. రెండుమాదుకోలుల క్రింద గర్భము పెట్టు

జూలై 26:— సమ్మె సామాన్యముగా ముగి
సిట్టుగానే యున్నది. ముగిసే వారమునాడు పరియోగ మిల్లుపని
ప్రారంభించెను. ఇప్పుడు కులీన్లు 77 నిల్లులు పనిచేయుచున్న
వి. సోమవారమునాడు 80,000 తిన్నపిప్పాంతు ముగిసే వార
మునాటికి 60 కలెర్లు, సోమవారమునాడు స్టాండర్డుమిల్లులో 7
చేతులను నిరాకరించిన 4000 మందితో ముగిసే వారమునాటికి
1000 మంది ప్రవేశించిరి. (ఆ. ప్ర)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ రం మాస్ 28 వ తేదీ

శుక్రవారము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

—:—:—:—

“ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము, యుగాంతము నక్షత్ర వేచియున్న” దని ఆర్థిక పథ్య లకు పథాన్ని టాపాహంతుగాను బడ్జెటు స్టేటుమెంటు నందు సూచించియుండిరి. “ఎవరికి పుట్టినదిదరా చెక్కి-చెక్కి ఏడ్చుచున్న” దనునట్లు, ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయమనిన ఇటు మంత్రులకుగాని అటు ప్రభు త్వమునకుగాని అత్యున్నతమున్నది. ఉరిమి ఉరిమి మంగలముమీదపడ్డ సామ్యమున, రాష్ట్రకర్మము లను లగ్నింపనందులకు ప్రథమ ఫలితము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము నున్న జట్టులయే. కృష్ణాజ్ఞా విభజనకు డబ్బుగలదు. పోలీసు శాఖకు ఖర్చుపెట్టుటకు 198 లక్షలును, జనరల్ పరిపాలనమునకు ఖర్చుపెట్టుటకు దాదాపు 225 లక్షల యాశాయలు లభించెను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయను స్థాపించుటకు మాత్రము డబ్బులేకున్నది. ఎక్కడ ఇచ్చగలదో, అక్కడ మార్గముగూడ దొరుకును అని ఆంగ్ల సామెత గలదు. గా. సర్ పాత్రోగారు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మింపదలచినపుడు డబ్బు దొరకలేదా? మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము కావలెనని ఎవరును కోరియుండలేదు. సి నేటుసభవారు ప్రబల ప్రాతికూల్యము దెలిపిరి. సుప్రసిద్ధ విద్యా బోధకులును, జస్టిసుపక్షపథ్యులు నగు డి. బి. ఆర్ వెంకటరత్నం నాయుడుగారు చివర వరకును మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయచట్టమును ఖండించుచుండిరి. దూరదృష్టిగలవారనేకు లీచట్టము నిరుపయోగమనియు, ప్రధాన పట్టణేతర కళాశాలల ప్రాముఖ్యమునిదికీరేపజేయుననియు స్పష్టపరచిరి. కాని పాత్రోగారు తమ పట్టుదలను విడువలేదు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించుటకు కారణము, ఆంధ్ర తమిళ విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించుటకేయని గూడ దెలుపబడెను. తదనుసాంఘిక ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును త్వరలో స్థాపించనియెడల, పాత్రో గారు ఆంధ్రత్వమును కోల్పోయెదరని, వేంకటరత్నం నాయుడుగారు మందలించియుండిరి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును మూలద్రోయుటకు, నూతన విద్యాలయ నిర్మాణముక ఎతని దలచినవారు లేకజాలేదు. తుద కటులనే జరుగుచున్నది. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుట కట్టి యవసరము గలుగలేదు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణోద్దేశ్యము నిన్ను నేడు జనించినదిగాదు. ఆంధ్రోద్ద్యమ మారంభమైన శాటినుండియు, ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణములగూర్చి అందోళనము జరుగుచునే యున్నది. ఈరెండు కోర్కెలను అంగీకరింపని ఆంధ్ర ప్రజలు ముఖ్యమంత్రిని డిప్లొమచ్చును. ఆంధ్రులు ఖోత్రులుగనండి. మిగిలిన నేకార్యములన జేసినను జేయకున్నను, రాష్ట్రనిర్మాణమునకును, విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునకును తోడ్పడవలసియుండెను. అందుకు మార్గ, కొరమాలిన ప్రతిష్ఠాపన నొక దానిని నెలకొల్పుట తటస్థించెను. ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయ నిర్మాణముగూర్చి యోచించుట కొక పథగూడ విశాఖపట్టణమున జరిగెను. ఇతర వి

రములన్నియు నిర్ణయింపబడెను. విశ్వవిద్యాలయ మొక్కడ స్థాపింపవలయునను విషయమై కొంత భేదాభిప్రాయము వెల్లడియ్యెను.

కాని ఆవిషయమునయినను సులభముగ నిర్ణయించుటకు ఏలయ్యెడిదే. పశ్చిమాంధ్రదేశ ప్రతి నిధులు రానందుచే, చెన్నపురిలో త్వరలో సమావేశముకట్టి కూర్చుబడుననియు, ఆసభలో ప్రజ్ఞా కము నిర్ణయింపబడుననియు, పాత్రోగారు వాక్కుచ్చిరి. అప్పటికి ఇప్పటికి చెన్నపురిలో మరల సభ జరుగనేలేదు. పాత్రోగారు తమ వాగ్దానముల నెల చెల్లించలేదో తెలియదు. ప్రియపుత్రిక యగు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము నలంకరించుటలో, పాత్రోగారికాలము గడచియుండును. చెన్నపురికి మాత్రము ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించి, ఉత్తర దక్షిణ ప్రాంతములకు విశ్వవిద్యాలయములు లేకుండుటకే, విద్యావిభాగము తలయు కాట్లను తేని మొండెముజాలి యుండును. ఇంక కాలము నుండియు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము రేపు పశ్చిమ మౌపువచ్చు నతి పరాక్రమము చూపిరి. ఈ మా రు బడ్జెటు నండు ఏ రాష్ట్రము లేకుండుటకే, వారికి విప్లవము గలిగెను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము కాలగర్భమునందున్నదని టాడు హంతుగాను పరిగణింపబడుట, ఆకలడుగంటెను. వారుజెప్పిన కారణమేమి? రాష్ట్రకర్మములు దగ్గలేదు గావున, విశ్వవిద్యాలయము నిర్మింపబడజాలదు. ఆర్థికపథ్య డెంతజెప్పిన వంత జరుగవలసినదేనా? పాత్రోగారి యుపేక్షయు, ఆర్థికపథ్యని నిర్లక్ష్యభావమును, ఒకదానికొకటి తోడయినవి. నిన్నటిదినము మద్రాసుశాసనసభలో ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయముగూర్చి జరిగినచర్చ, మంత్రిగారి యుపేక్షను వెల్లడిజేసెను.

మంత్రిగారు మరల సభ నేల గూర్చలేదో తెలియదు. ఇంకను బిల్లు తయారగుచున్నదట. ఉపసభ్యమువారి నివేదికనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారింకను అలోచించుచున్నారట. కాని ఏమిఫలము? ఇకముందయినను విశ్వవిద్యాలయము నిర్మింపబడునను నాశకు తావులేకున్నది. ఎప్పటికయినను కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు దయదలచి రాష్ట్రకర్మములను తగ్గించుచో, విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమును మంత్రిగారు తలపెట్టెదరట. ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రకర్మములను ఇంతలో తగ్గించుట దుస్తరమని జెప్పనక్కరలేదు. అంతవరకు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము కొరకై ప్రజలు గుటకలు మ్రొంగుచుండవలయునా? ఆ కారణము చేతనే విశ్వవిద్యాలయముకొరకు యుగాంతమువరకు వేచియుండవచ్చునని, టాడు హంతుగాను చమత్కరించియుండిరి. ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయముతో బాటు, తమిళ, కన్నడ, కేరళ విశ్వవిద్యాలయములగూర్చి యోచింప వలెనని పాత్రోగారు జెప్పట విచిత్రము. ఒకదానితో వేరొకటి ముడిబెట్ట శలనో దెలియదు. చిరకాలము నుండియు కోరింపబడుచున్న ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకును మిగిలిన విశ్వవిద్యాలయములకును వంతు బెట్టుటవలన ఏపనియు సాగుట దుర్లభమగును. తమిళ విశ్వ విద్యాలయ మావశ్యకమయినను, ఇంకను తగినంత కడలిక గలుగలేదు. ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయ నిర్మాణము ముందుగ జరిగిన, తమిళుల తోడ్పాటుకలదు.

ఏదియో నొక కారణముజెప్పి తప్పుకొనజూచువలన నిసుమంతయు ప్రయోజన ముండదు. చారిత్తామిక శాఖ కిదివరకు మంత్రిగనుండిన సర్ కూర్మా వేంకటరత్ననాయుడుగారుగూడ, పాత్రోగారి సుస్మృతీనముగ నిదించిరి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయముత్వరలో నిర్మింపబడునను నాశతోనే తాము

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము నామోదించితిమనియు, డిల్లీనుండి డబ్బువచ్చువరకు ఆంధ్రులకోర్కెలను సఫలపరుచుటకు వీలులేదనిజెప్పుట, అసభ్యమనియు, డిల్లీనుండి డబ్బువచ్చుట కలలోనివార్తయనియు, పాత్రోగా రింకను కాలయాచన జేసిన పరిస్థితులు విషమమగుననియు, వేంకటరత్ననాయుడు గారు స్పష్టముగ దెలిపిరి. ప్రస్తుతపరిపాలనా విభానమునందు ఏ చిన్ని కార్యము జరుగుట కయినను, దుర్లభమగుచున్నది. ప్రజేచ్ఛ తృణీకరింపబడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారిటుల ఉపేక్ష వహించి యుండ, కాంగ్రెసుసభవారు దేశమును భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రములక్రింద సులభముగ విభజించి, ఎట్టియిబ్బందులు లేకుండ కాంగ్రెసు కాన్వల్యము సాగిపోవుచున్నది. స్వరాజ్యవిభానమునందు భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగము తత్వక సిద్ధించుననటకు సంశయములేదు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయములు వానియంతట యవియే చేకూరెను. అంతియగాక ప్రస్తుత విజాతీయ విద్యాస్థానమున, జాతీయవిద్యను నెలకొల్పుట కప్పుడు వీలగును. పాత్రోగారివైఖరిగాంచి ఆశ్చర్యపడవసరములేదు. స్వరాజ్యము సిద్ధించినగాని, ప్రజల యాప్తికములు నెలవేర వని యిందునుగాలమున మరింత తేటతెల్లమగుచున్నది. కృష్ణారావువంతులుగారి విశ్వవిద్యాలయప్రతిపాదనకు, పానుగల్లురాజుగారు వ్యతిరేకముగ వోటిచ్చుటకు ఉద్యోగలాంఛనకారణ మని తలంపవచ్చును. కాని ఆంధ్రులకు ఏ. వి. భానోజి రావు, బి. మునుస్వామి నాయుడు, శరభా రెడ్డి, కే. సూర్య నారాయణ మూర్తి నాయుడు, సి. వేంకటరంగారెడ్డి, పి. కేశవశిల్పగార్లు గూడ వ్యతిరేకముగ వోటుజేయుటకును, బెజవాడ రామ చంద్రారెడ్డిగారు తటస్థులుగ నుండుటకును, మంత్రి పతాభిమానము కారణమైయుండనోవు. జె. నాల్లనాగారు ముకియొక సందర్భమున జెప్పినట్లు, మద్రాసు పరిపాలనలో నారాట్ల మధికముగ గనుపించినను, కార్యము సున్నజట్టుచున్నది.

నిజము వెల్లడియగుట

భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికానుండి అపరేవెదలగొట్టుటకు తెల్లవారి యుక్తుల బన్నుచున్నారని తెల్లమగుచున్నది. భారతీయులను ప్రత్యేక గూఢములలో నుంచుట, కిడియే ముఖ్యోద్దేశ్యమని దెలుప నక్కరలేదు. సరోజినీదేవిగారి క్రసంగముల వాధారముజేకొని కేపు ట్రెముప్పత్రిక తన యాంతరంగికభావములను వెల్లిగక్కినది. తెల్లవారిజేచినది మొదలు కూలీపనిజేయు భారతీయులను మాత్రము జూచుట కలవాటుబడిన తెల్లవారికి, సరోజినీదేవిగారి అడ్డతొరకన్యాసములు కడుపుమంట గలిగించియుండుటవంతగాదు. స్త్రీయొక్క రుద్ధైశ్వర్యముగనిలనబడి, తెల్లవారి బూటకములను వెల్లడిజేయునపుడు, వారి కెంతమనస్సంతోషముగలిగెనోయూహింపజాలము. దక్షిణాఫ్రికాతెల్లవారికి తెలివితేటలందు భారతీయు లేమాత్రము దీసిపోరని చూపుటకు, సరోజినీదేవి గారి కేక్కి ప్రబల నికర్షనముగనున్నది. కేపు ట్రెముప్పత్రిక ఆమె కట్ల మితిలేని ఆగ్రహ వేళము జూపుచున్నది. తెల్లవారికిని నల్లవారికిని గల సంబంధమును ఆమె చెడగొట్టుచున్నదట. తెల్లవారి నిరంకుశత్వమును దగ్గించుటకు, సరోజినీదేవిగారి యుపన్యాసములు తోడ్పడుచో, ఆమె మహాపకారము గావించెననియే జెప్పవచ్చును. ఆమెను వెంటనే దక్షిణాఫ్రికానుండి తరుమగొట్టవలయునని ట్రెముప్పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇంతకన్నను వేరేమి జేయగలదు? నిజమును కప్పిపుచ్చుటకు ప్రయత్నిం

చువారు అవలంబించుచున్నారము లివియే గద! సరే జనీ దేవిగారిని దక్షిణాఫ్రికానుండి బలవంతముగ వెడలగొట్టిన, తెల్లవారి మండగముల స్వభావము మరింత చక్కగ వెల్లడియగును. అది దాచిపెట్టిన దాగునది గాదు. సరే జనీదేవిగారిని బలవంతముగ వెడలగొట్టుటకే జంకనివాడు, తక్కుంగలవారిని వెడలగొట్టుటకు వెనుదీసెదరా? దక్షిణాఫ్రికాయభివృద్ధికి భారతీయులు ప్రతిబంధకు లయినని, కేపుట్రైముప్పతిక విలపించుచున్నది. కాని భారతీయులు చెప్పుటయోద్ధి, దక్షిణాఫ్రికా భూములను తోటలను బాగుచేసి యూరపీయుల కిచ్చినపేర్కొంటుంటున్నారని ఎదుకును కొరగానివారగుచున్నారని దక్షిణాఫ్రికాలో, తెల్లవారితోగాని స్వదేశీయులతోగాని భారతీయులకు సమానమగుహక్కులు గావలయుననుట అసంభవమని, యాత్మ తిక ప్రకటించుచున్నది. హిందూజాతి పురుషులును దీనివైచి భారతీయులను బలవంతముగ దరిమి వేయవలయునని, ట్రైముప్పతిక ప్రభుత్వమునకు సలహా నిచ్చుచున్నది. ఇటులగావించుటలో జన్మభూమి ప్రధానముగాదట. వర్ణ మే ప్రధానముట. నిజమేమో? చించినదక్షిణాఫ్రికా భారతీయులలోపలు పురుషిందూ దేశమును ఎదుగ నేయెదగరు. దక్షిణాఫ్రికాయందే వారు జన్మించిరి. తెల్లవారు కాలిడక ముందే ఆ దేశమును బ్రవేశించినవారు గలరు. దక్షిణాఫ్రికా జన్మస్థానము గాగలవారిని వెడలగొట్టుటకు, పశుబలముదప్ప వేరొక కారణమును కేపు ట్రైముప్పతిక దెలుపగలదా? ఆఫ్రికాదేశీయులను ఏ రెంతవరకు బాగుచేయుచున్నదియు, ప్రపంచ మెరియేయున్నది. వెలుపలనుండి భారతీయు లెవరును క్రొత్తగ బ్రవేశించుటలేదు. చిరకాలమునుండియు నివసించుచున్న భారతీయులను సయితము, బలవంతముగ వెడలగొట్టుటచే, దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారు తీరని యపకీర్తిని సంపాదించెదరు. ఇందునుబట్టి ఏమి చేయవచ్చును? భారతీయులకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున స్థానముగలదా లేదాయను నదియే ప్రశ్న. స్వల్ప ప్రభుత్వముల మార్గ తలవన, యీ ప్రశ్నల్యంబో పరిష్కారమగుననుటకు సందియములేదు

దేశీయ వైద్యము
దేశీయ వైద్యముపై మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు మొదలనుండియు చిన్న జూపుచూపుచున్నారు. వైద్యశాల మంత్రుల యధీనమగుటచే, ప్రభుత్వ దృష్టిపథమునందు కొంతమార్పు జరుగునని యాహింపబడెను గాని, క్రియలం దెట్టిమార్పు గలుగలేదు. డాక్టరుకోమనుగారి రిపోర్టు ప్రచురింపబడిన దానిక పారి యభిప్రాయములు నిస్సారము లని దెలుపుటకు, గొప్పయందోళన ప్రారంభమయ్యెను. కొంతకాలము కిందట నియమింపబడిన ప్లాన్ కమిటీవారు దేశీయ వైద్యమును గూర్చి, మిగుల సానుభూతిజూపి, దానికి శాస్త్రాధారము గలదని సూచించుటయగాక, వెంటనే కొన్ని ఏర్పాటుల జేయవలయుననిగూడ కోరిరి. ఏరిపోర్టుపై ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారి రెట్టిచర్య దీసికొనినటుల గనుపింపదు. ఈసంవత్సరపు బడ్జెటునం దెట్టి ఏర్పాటు జరుగలేదు. విచారణసంఘములను నియమించుటకు కుమారులముజూపెడి నధికారులు, పిమ్మట వెనుకాడుట సర్వసామాన్య మగుచున్నది. ఇంకను స్కీములను తయారుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు యోచించుచున్నారు. దేశీయ వైద్యమునకు తగిన ప్రోత్సాహ మొసగనంతవరకు, పల్లెటూళ్ళకు వైద్యసహాయము నిచ్చుట దుర్లభము. పట్టణములలో నెన్ని వైద్యాలయములను స్థాపించినను, ప్రయోజనముండదు. దేశీయ వైద్యముపై మంత్రీకి సానుభూతి యున్నను, ప్రయోజనము లేకున్నది. ఆయుర్వేద కళాశాల నెటుల స్థాపించవలయును,

ఆంధ్రుల

గాంధీ మహాత్ముని వ్యజ్ఞానిది

లక్షయాపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

<p>చందాలు 10789.9-7</p> <p>మొత్తము 10789 9 7</p>	<p>కోశాధీపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి చేరిన వసూలు 5012-6-9</p> <p>ఇది వఱకు 5012-6-9</p> <p>నెల్లూరుజిల్లా కార్మికుల కార్యదర్శి నర్సయ్యుండి 40-0-0 ఓరుగల్లు రామచంద్రయ్యగారు నెల్లూరు 10-0-0</p> <p>మొత్తము 5062-6-9</p>
--	--

ఎక్కడ స్థాపింపవలయును, పరిశ్రమకు పరిమాణ మెయ్యది, నేర్పవలసినవిషయములెయ్యవి, యను మొదలగుప్రశ్నలు మంత్రులగారిని కలవరపెట్టుచున్నవట. కాని దేశములో ఆయుర్వేద కళాశాల లిదివరకే వర్ధిల్లుచున్నవి. నేర్పదగినవిషయము లిదివరకే నేర్పబడు చున్నవి. పరిశ్రమ సక్రమముగ జరుగుచున్నది. పరిశ్రాఫలితములు ప్రతి సంవత్సరము ప్రకటింపబడుచున్నవి. సందేహమున్నచో, వీనినన్నిటిని నిర్వహించు దేశీయ వైద్యుల నడిగి దెలిసికొనగూడదా? వారు గల్లు రాజుగారు దెలిపిన యాతేజాలు దాటరానివిగావు. పనిజేయదలచినవారి నిట్టి సందేహములు వాధింపజాలవు. దేశీయ వైద్యాభివృద్ధికి, ప్రజలు తమవైతా మాభారవడుట యుక్తము.

జపానుభయము
సింగపూరు నాకాశ్రయ నిర్మాణముగూర్చి కామన్సుభలో జరిగిన చర్చలో, ఆస్ట్రేలియా మొదలగు కాలనీలకు గలిగిడి యుపద్రవము సూచించబడెను. ఉపద్రవమువచ్చిన జపానునుండియే గద రావలయును. ఇదివర కెట్టియుపద్రవము లేకున్నను, సింగపూరులో నాకాశ్రయమును నిర్మించిన పిమ్మట యుపద్రవ మేర్పడవచ్చును. కారణమేమనిన, అనుమానము అనుమానమును బెంచును. ఒకజాతి యుద్ధపరికరములబెంచిన, వేరొకజాతిగూడ బెంచుటకు సంసిద్ధపడును. ప్రపంచమునందు ఆయుధ బలము లెగవలయునని ప్రయత్నించుచున్న సమయమున, క్రొత్తనాకాశ్రయము నొకదానిని నెలకొల్పుటకన్న అవివేకము వేరొక టుండజోడు. జపాను దేశము భూకంపమువలన గలిగిన నష్టమునుండి యంత త్వరలో కోల్పోననేరదు. దుర్మార్గపుచింత జపానుదేశమునకొక వేళయున్నను, అదిజాగ్రత్త దుర్లభము. ఇట్టిస్థితిలో జపానుకు కోల్పోదేశము గలిగించుటపాడియగునా? జపాను దండయాత్రాభయము, అభూతకల్పన యని అమృత, కెన్వర్త్, మొదలగు లేబరుసభ్యులు స్పష్టముగ దెలిపిరి. స్వల్పసేనానిగూడ, సింగపూరు నాకాశ్రయనిర్మాణము నిరుపయోగమని సూచించెను. సింగపూరు నాకాశ్రయ నిర్మాణప్రయత్నమును నిలిపివైచి, లేబరు ప్రభుత్వమువారు మహోపద్రవమును నివారించిరనుటకు సరియములేదు. ఇందుకు నాగరిక ప్రపంచమువారి నెంతయు అభినందింప గలదు.

గాంధీ పతనాలయము
గాంధీపేర పతనాలయమును నెలకొల్పుట కయినను, మ్యునిసిపలు సంఘముల కధికారము

లేనపుడు, స్థానిక స్వపరిపాలనము నేటి వీరకాయగాదా? తిరుపతిమ్యునిసిపలు సంఘమువారిట్టి గంధా అయము నె క దా ని ని స్థాపింపనెంచగ, చిత్తూరుకలెక్టరుగారు అంగీకరింపక బోయిరి. కలెక్టరుగారి యుత్తరువును పాటించక, మ్యునిసిపలు సంఘము వారు పతనాలయమును నెలకొల్పిరి. ప్రభుత్వము వారు కలెక్టరుగారి యుత్తరువును రద్దుజేసినటుల, మొన్నటిదినము శాసనసభలో సూచింపబడెను. ఇంతమాత్రము సౌకర్యమును గలిగించి, సివిలు సర్వీసుయందొగి చూచు త్రోసిపుచ్చినందులకు, ప్రభుత్వమువారి నభినందింపవచ్చును. ఇట్టియుత్తరువులను గావించవలదని ప్రభుత్వమువారు కలెక్టరు కలెక్టరు దెలియజేసెదరా యని యడుగగ, ఆయనవరకు గాదని, పానగల్లురాజుగారు బదులు దెప్పిరి. అవసరములేననుట సరిగాదు. ఇట్టి నిరంకుశ చర్యలు సామాన్యము లగుచున్నవి.

అస్సామకొన్నిలు: బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము అస్సామనందు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును వెంటనే స్థాపింపవలెనని, అక్కడి శాసనసభవారు తీర్మానించిరి. ప్రభుత్వసభ్యుడు తన సహజ ప్రాతికూల్యము దెలిపెను. ప్రభుత్వమువారు స్థాపించిన శాసనసభలే యిటుల తీర్మానించుచుండ, ఇంకను స్వపరిపాలనమున కంతరముల నేర్పలుపవలెననియు, నెమ్మది నెమ్మదిగ ముందుకు జరుగవలెననియు అధికారులు పలుకుచు నిరుత్సాహము కలిగించుట ఆసంగతము గాదా?

దేశ భక్తునకు మహాత్ముని సందేశము

సవములు తోలిగింపబడిన వ్యాయవాదుల
• శభినంకించుట
అవంతపురము, మార్చి 28:—దేశభక్త శంకరంకకమ్మయ్య పంతులుగారు మాట్లాడు తంతిశాస్త్రనంకింప:—
నేను కాలగెను పంపిద నీ శాంతిమనమును సంచారు మొనర్చుచుంటుంటే, గాంధీమహాత్ముడు గుంటూరున కరివిన సందేశము నిన్ను కేసివట్టకవచ్చితిరువార నందెను. మహాత్ముడు ప్రస్తుతము వ్యాధిపీడితుడై యున్నను, ఈవిషయమును గమనించినందుకు నేనును, శామిర్చియు చాల కృతజ్ఞులము. ఆసంజేశమున నెట్లుగలకు. “వ్యాధివారుల పట్టినుండి కొనికొనబడేందులకు మిమ్ముక, మీసహాధ్యాయవారులను అభినందించుచున్నాను. గాంధీ”

ఎవరెప్పు యాత్ర.
దార్జిలింగు, మార్చి 26:—ఎక్కడ యాత్ర పోవుచున్న దేశంబు బ్రాహ్మణుల తదితర సభ్యులును మోహులుగా యుచ్చితినుండి బయలుదేరి బోయిరి.

మదరాసు శాసనసభ

బడ్జెటుగ్రాంటులు

మొదటిలు డిమాండు

నీన్న మధ్యాహ్నము ఫలహారానంతరము గౌ. పానగలు రాజగారు మొదటిలు డిమాండు క్రింద రూ. 58. 18 లక్షల గ్రాంటుకోరిరి.

ఈ గ్రాంటు మొత్తమునందు నూరు యాభ్యయులను తగ్గింప వలయునని డాక్టరు యు. రామారావుగారు పాపాదించును ఉద్యోగుల జీతములక్రింద ఆధికముగ మొత్తము వ్యయమగుచున్న దనియు హాసరతి సర్దుమలను వైద్యకాలలయందు అధికముగ నియమించ వలయుననియు కోరిరి. సచివ మొదటిగారు సవరణను బలపరచిరి.

ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు సానుభూతి గలవారై యున్నారనియు దేవరలు హాస్పిటలునం దీవిధానము ప్రారంభింపబడెననియు డా. లాభకరముగ నుండిన విధానము వృద్ధిచేయ బడుననియు మంత్రిగారు చెప్పిరి. సవరణ ఉపసంహరించుకోబడెను.

ఆయుర్వేద యువాని వైద్యములు

రంగనాథంమొదటిగా రొక సవరణ నుపపాదించుచు ఆయుర్వేద యువాని వైద్యములకు తగు ప్రోత్సాహ మొనగవలయునని వాదించిరి. తిర్వానమును డాక్టరు రామారావుగారు బలపరచుచు ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు ఎట్టి ఉత్సాహము చూపుటలేదని ఆక్షేపించిరి.

క్రామాంతరములందు వైద్యసహాయము సమముగ తోరకుట లేదనియు దేశీయ వైద్యవిధానములకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడినగాని ఈ ఇబ్బంది తొలగదనియు కోటిరెడ్డిగారు చెప్పిరి.

గౌ. పానగలు రాజగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఈ విషయమై తనకు సంపూర్ణ మగు సానుభూతియూపుచు ఈ విషయమై సలహాలిచ్చుట కేర్పరచబడిన సంఘమువారు నితేదికము పంపగనే ప్రభుత్వమువారు అలాచించి కార్య విధానమునకు గడంగెదరని చెప్పిరి.

సవరణ ఉపసంహరించుకోబడెను.

శిశుసంరక్షణ విధానము

డాక్టరు నటేశమొదటిగా రొకసవరణ నుపపాదించుచు శిశుసంరక్షణ విధానమునకు ప్రభుత్వమువారు తగు ధనసహాయ మొనగవలయునని చెప్పిరి. స్వామి మొట్టాచలం కెట్టిగారు బలపరచుచు చెప్పి పులియంతలి శిశుసంరక్షణ విధానమునకు తమ ధన సహాయ మొనగవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి.

మద్రాసు కార్పరేషనువారు శిశుసంరక్షణ విధానమును నిర్వహించుట ఎంతమాత్రము తృప్తికరముగా లేదనియు ఈ విధానమును కొనసాగించు బాధ్యతను ప్రభుత్వమువారికి ధరింపవలయునని రామస్వామి మొదటిగారు చెప్పిరి.

గౌ. పానగలు రాజగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ధానికసంఘములకు సంబంధించిన విషయ మని చెప్పిరి.

సర్దుల కిర్యబడు వైఫెండులను హెచ్చింపవలయునని మొట్టాచలంయ్యంగారు కోరిరి.

ఇట్లు కొంతకాలము చర్చజరుగునప్పటికి 5 గంటలయ్యెను. డిమాండు మొత్తము వోటుకు పెట్టబడి ఆమోదింపబడెను.

ఇ త ర డి మాండులు

సత్యమూర్తిగారి ఆక్షేపణ

బడ్జెటు చర్చకై ప్రత్యేకింపబడిన పదిదినములు ముగియుటచే మిగిలిన డిమాండుల నన్నిటిని వోటుకు పెట్టబడునని అధ్యక్షుడు తెలిపెను.

ఈ పద్ధతి నిబంధనలకు విరుద్ధమనియు; ప్రతి డిమాండుపై గౌరవసభ్యులు సమ్యకుల నోసగవలయుననియు సత్యమూర్తిగారు ఆక్షేపించిరి.

సామూజ్యశాసనసభయందు అవలంబింపబడుచున్న పద్ధతి ఇదియేయనియు, ఇది నిబంధనలకు వ్యతిరేకము కాదనియు గౌ. లామెంబరుగారు సమర్థించిరి.

తన ఆక్షేపణలను ప్రాతిపదికముగ తెలిపి శిర్డయ మొనగబడునని అధ్యక్షుడు సత్యమూర్తిగారికి చెప్పిరి.

మిగిలిన డిమాండులన్నియు వోటుకు పెట్టబడి ఆమోదింపబడెను. అంతటితో సభ ఆపుదల చేయబడెను. మరల సెటిదినము 11 గంటలకు సభ సమావేశమగును.

నేటి దిన చర్య

మార్చి 28:- శాసనసభ ఈ యంతయు మరల 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. గౌ. పానగలు ఎల్. డి. స్వామియ్యుల కెట్టిగారు అగ్రాసవాధికర్యమువహించిరి. నేడు ప్రత్యేకముగ వ్యాఖ్యానిం. టి. వి. శేషగిరిఅధ్యక్షుగారు, ఎ. రంగస్వామి అధ్యక్షుగారు, ఎం. ఎల్. వి. ఉండిరి.

(ప్రారంభమున ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.)

మామవరం మేజిస్ట్రేటు చర్య ఆంతట, మామవరం కమాండేషనుకు కంజావూరు మిరాజివారులలో నుభ్యులగు టి. వి. శం. తు. టి. అధ్యక్షు, ఎం. ఎల్. వి. మదదవరం కెట్టి, ఎ. ఎల్. సి. సి. ఆర్. టి. వై. రామ. అధ్యక్షుగారు, మున్నగువారిని వెలవలంద మూహం మేజిస్ట్రేటు గావించిన యుక్తరువును సూర్య చర్యించుటకై కామవర సామూహ్య చర్యను ఆపుదల చేయవలెనని ఎస్. సత్యమూర్తిగారు కోరిరి.

ఆంతట గౌ. సి. వి. రామస్వామిఅధ్యక్షుగారు ఆహాప తాద తనపై ఇట్లు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారికి సభలను భగ్నమయి ఉద్దేశ్యము ఎత్తవలదు మామవరం మేజిస్ట్రేటు ఉక్తరువును సూర్య నేను ప్రతికూలము మాత్రమే చదివెనని. నిజరము లింకను అందలేకు "లెనక్లియం" క్రింద రిపొర్ట్ నిచ్చితిమి. వివరము లో నేటి సాయం కాలము లోపుగా రావలెను. మిరాజివారుల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగి యుటకు వాక్యములేకు. ఈ యాభిప్రాయమును నిన్నును నూడ నేను ప్రకటించిరి. నేను ఇంతవరకు వాదాంశము గావించిన విషయమున, వాయుద్దేశ్యము వెలవకున్న, నన్ను తిరువారీ కామవరము అక్షేపించుచున్నా, భాదించవచ్చును. అంతియ గాక, గౌ. కృష్ణయ్యలకు ప్రతిభి యుపపాదన నంగీకరించిన తుదిల, వ్యాఖ్యలను గూడ మేజిస్ట్రేటు ఉక్తరువును బోక్యము పుచ్చుకొనుటకు వాధికార ముండును. 144 వ కెక్టు ఉక్తరువు వ్యాఖ్యానములను పరిశీలించుటకు కోర్టులో రిగియుండును. తెప్పికింద ప్రభుత్వమువారికి గూడ అధికార ముండును. నేను నైన చెప్పియుట వారలకబడిన విషయమిది సభకు ఎట్టి అభ్యంతరములు గలగలేదు (బర్నించెద నని మరల చెప్పుచున్నాను.

గౌ. లామెంబరుగారు వైవిధ్యము మాటలాడి. విద్యుట నర్తకమూర్తిగారు తమ యంతపాదన నుపసంహరించుకొనిరి.

ల్యాండు రెవిన్యూ సెటల్మెంటు బిల్లు

గౌ. సర్. అధ్యక్ష వ్యాఖ్యగాదు ల్యాండు రెవిన్యూ సెటిల్ మెంటు బిల్లును ప్రత్యేకముగా ఉక్తరువు కోరిరి.

సి. వి. ఎస్. నరసింహారావుగారు బిల్లును ఆక్షేపించుచు ఇట్లు చెప్పిరి. ఈ బిల్లు రాజధాని అంతరిటిని అన్వయించును. ల్యాండు రెవిన్యూ కౌన్సిల్ కామవరమై మోతులెనని వాయంట్లు కమిటీ నూడించి యూడెను. అప్పటినుండి ఒకబిల్లు ఉండవలెనని ప్రణాళి కొనముడిరి. పర్యటెంటు సెటిల్మెంటుపద్ధతిని ప్రభుత్వము వారు అంగీకరించి యూడలేదు. ఈ బిల్లు ఏమాత్రమును ప్రణాళి సంక్రమి. తిరిగింపకు. (ప్రతిసెటిల్మెంటును రీసెట్మెంటును ఇమిడిట ప్రభుత్వవర్గముగాక కామవర సభ ఈ బిల్లును కంగీకరింపవలెను. రీసెట్మెంటు వివరములను కామవరకు తెలిపినంతమాత్రమున లాభము లేదు. రెవిన్యూ సెటిల్మెంటువారి అంగీకారమును పొందిగాని సెట్మెంటు గాని రీసెట్మెంటు గాని చేయరాదు. ఇట్టి అవకాశములు ఈ బిల్లునంతలేవు. ఇంగ్లెషును వసుతుల నోసగలే, వన్నులను హెచ్చించుచుండరాదు. మోహనవండు ఇంగ్లెషును వసుతులను తక్షణము గలవు. భానికి తినిపై అక్రమ వన్నులను వన్నురి. బర్నియో వాంట్ లేవు. ఇంగ్లెషును వసుతుల లేవు. అయినను, ప్రభుత్వము వారు ఈబిల్లు ప్రకారము అట్టి జల్లాలను రీసెట్మెంటు గావించుటకు పూనుకొందురు. ఈ రీసెట్మెంటు మూచన లను అయిలలో తెట్టుటలను, రయతులు తమ అవసర భక్తులను కూడ తగ్గించుకొని ఇంగ్లెషు కష్టములపాలు గావలసియుండును. వన్నులను ఈ విధముగ హెచ్చించక కొంతకాలము జరిగినిచ్చిన, తేమ విధముగ ఎత్తుటివనకు, వన్నులను హెచ్చింపవచ్చును. కనక నేను ఈబిల్లును సంపూర్ణముగ నిరాకరింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను.

కామ్యయెలుగారు, ఈసంకర్షనము ఇంగ్లెషును బిల్లును ప్రత్యేకముగావలను ప్రభుత్వమువారు ఇప్పటికైనను రయతులను సూర్య యాలాచించుచున్నారని వివర ముచున్నది. కాని ఈ బిల్లును నిచ్చి చూచిన, దీనిని అంగీకరింపరాదుగలవా కొట్టెగలవా యని వారికి కేంకలగల వచ్చును. కొట్టెగల యుండవల, దీనిని నిరాకరింపవచ్చును. సెట్మెంటు భక్తియు రయతుల చేపనును సూర్యయ, వర్షసానువు పతివు

సూర్యయ, పండుటను సూర్యయ హెచ్చుకొనుట మదింపుచేయును, వానిని అధికరముగ గ్రహించరాదు. దీని నన్నిటిని సూర్య (ప్రభుత్వమువారు అలాచించెదవని చెప్పిన యెడ, బిల్లును అంగీకరింపవచ్చునని కామ్యయెలుగారు చెప్పిరి.

సి. వి. శంకటవరణ అధ్యక్షుగారు బిల్లును సంపూర్ణము ఆక్షేపించిరి. ప్రణాళి ల్యాండు రెవిన్యూ బిల్లును కొందరుండిరి. ప్రభుత్వము వారు ఒకటి బిల్లును మనకిచ్చుచున్నారు. నాకు కన్నుల కథ జ్ఞప్తికిచ్చినది. కష్టములనుకొరగా, జేవుడు ఒకకరమొద్దునిచ్చెను. కాని మనకు అట్లుగ్రహించుట తాము ప్రభుత్వమువారు ఒకసానుభూతి నిచ్చుచున్నారని, మనముకర్మ నేటు సెటిల్మెంటును కొరీ గూడగా, సెటిల్మెంటు, రీసెటిల్మెంటులను సూర్య ఇంగ్లెషు ఎత్తువ అధికారమును ఈబిల్లుములముగ పొందుచున్నారని. తనవ్వుము భారతరయతులకేగాక, యూరొపియను ప్రాంతములకును గలగును రీసెటిల్మెంటు వ్యయమునుగూడ రయతుల భరింపవలెనని నట్లు ఈ బిల్లు నందు గలదు. ఇది యొక నూతన సిద్ధాంతము. ఈ సిద్ధాంతము నంగీకరించిన రయతులపై భారతభీతి మగును. ఈబిల్లు నంగీకరింపవచ్చు, తుల్యము, తిరువారీ రీసెటిల్మెంటు మూచనల వలముగా తెప్పెదవని తెదవించుట ఆక్రమముగ నన్నుది. ఈబిల్లుకందు ప్రతిభిక్షిమునందును వివరము నిడియును. ఆ గీరింపదగినయంత మొట్టాచలం డా. తుట్టునివయుమై చర్య వివరముగ నన్నుది. బిల్లు గూడ అసాధారణపు గెట్టుకందు ప్రకటించబడిరి. ఈబిల్లును సంపూర్ణముగ నిరాకరింపుదని కోయంబుతూరువారు నన్నుకోరిరి.

టి. వి. ఎం. కృష్ణమూర్తిగారు నూడ బిల్లును ఆక్షేపించిరి:- 1. మనమును వాటిబిల్లుగాను అధ్యక్షులుగ నుండిన సెటిల్మెంటు ఉపసంఘమువారు రీసెటిల్మెంటు మూచనల కామవర నిర్ణయం దిట్లుగవలెనని ఏకగ్రీవముగ కేఫాస్సుచేసిరి. అకేఫాస్సులు విప్లవకరము లేనవని ఇప్పుడు గౌ. సర్ వ్యాఖ్యగాదు చెప్పిరి. ఆయివసంఘమునందు, అధ్యక్షులు సర్. వాటిబిల్లుల సామెలుగాదుగాక, ప్రభుత్వపురెవిన్యూవర్గము కొట్టెగలవా కావగాదు, గౌ. కెమ్మ. ఎమ్. కెట్టిగారు, సర్ కే. వి. కెట్టివాంట్లు గారు గౌ. సి. వి. రామస్వామి అధ్యక్షుగారు ఉండిరి. ఇట్టి వారు చేసిన కేఫాస్సులు విప్లవకరముగ వ్యాఖ్యగాదు తలంపుచున్నారాకే కామవర సంపూర్ణ అధికారము లేకుండ కేవలము కేఫాస్సుచేయుటకు అవకాశము నొసగుటలను ఏమియు లాభములేదు. కామవర కేఫాస్సు చేసిన తిర్వానములను ప్రభుత్వమువారు ఎట్లు నిర్ణయము చేయుచున్నారో మనకు తెలియును. గౌ. వ్యాఖ్యగాదు అనూచల ప్రకీరింపవచ్చు యెడల నిరాకరింపవలెనని నేను నిశ్చయించుకొంటిని. (నూర్తి భ్యను.) ఈమయమై భారత రాజ్యాంగ మంత్రిగాని, భారత ప్రభుత్వమువారుని తెలుపు అధ్యంతరములకు మేము కిరసాహించవలసిన బాధ్యతలేదు. కామవర్యుల. దలను ఈబిల్లు నిరాకరింపవలెనని నేనుకోరుచున్నాను.

(ప్రణాళివర్గ నేటు సెటిల్మెంటు కోరుతుండలేనని ఇట్టి రీసెటిల్మెంటు బిల్లులను గాదని టి. వి. రామలింగం కెట్టిగారు చెప్పిరి.

అంతటితో సభ్యులు ఫలహారములకై లేచిరి.

అసాము శాసనసభ

పిల్లంకు, మార్చి 28:- కామయోగ కేఫాస్సు రీసెటిల్ మెంటు పనుల క్రింద గవర్నరు య 152855 ను వచ్చుచేసెనని తెలుపుకట్టి కట్టెను అసాము కామవరభాగ అసంబుర్తీకుగాడు బల్లవై నుంచిరి. ఈ విషయను ఉపపాదించబడిన గుప్త మొట్టరి డిమాండు లన్నియును విప్లవకరము. ప్రయవేలు పాతకాలల ప్రభుత్వ గ్రాంటులకు వీలైన యెడల రెండింటల చేయవలసి అడిగిన తిర్వానము సభవారు విప్లవకరిరి.

కాంగ్రెస్సామక సభ్యుల జీతములు 1800 వు కిక్కి. పుమనియు, జోలినువారి దున్నులు భద్రముగా గాని భద్రము దొరకవచ్చు యెడలెను మిల్లుకుడ్డలలో గాని ఉండివలయు నను తిర్వానములు ఉపసంహరింపబడిన. (44 వై.)

రంగూరు శాసనసభ

మార్చి 28:- రంగూరు రంగూరు భారతీయ ప్రతిభిగా రంగూరు కామవరకు తిరిగిజరిగిన ఎన్నికలలో ఎన్నుకొనబడిన ఎస్. యం. కొండేవ అను మదరాస్ నేడు ప్రయోగముచేసి సభలో ప్రవేశించెను. (ఆ. 28)

౧. ఉ. — వెన్నూ బొడ్డు నుమాస్తా ఉద్యోగములకు నూర్పా
 లువైతము పొందెను కాలేజీ కరగతులకు చేర్చుకొనవచ్చును
 పట్టికీ కేటావే నీది నియమించి నుమావని
 వెన్నూబొడ్డువారు ఉత్తరపుజేరిరి. ఈ జరితులందు యేమా
 త్రనుమాదులు బరితుగన విచ్చినను నుమాస్తాను ఉత్తరులుగా
 నీ నర్మపటిమెంటు దైక్యంగాని ప్రత్యేకముగా నింది చేర్చు
 కొనవచ్చును. పరియేడు అట్టి ప్రత్యేకముగా చేర్చునాటివిచ్చి
 బొడ్డు రికి వెలుపుచుండకలను. ప్రభుత్వమువారి దనజ్ఞలేదు.
 బొర్హాణి 1 న అక్కడ ప్రకారము అధికారము గలదు.

శ్రీ వాసవాంబ సహాయం.

చెన్నపురి శ్రీ కన్యకాశ్రమేశ్వరి దేవస్థానము వద్దేరా ధర్మముల యొక్క వరపు శేలవుల సంక్షేపము 1923-వ సంవత్సరము

ఖర్చుల వివరము				జమల వివరము			
అడ్మినిస్ట్రేషన్:				బాడుగ:			
కమిటీ ఆఫీసు శిబ్బంది			7,651 1 8	కొత్తాల్ చావిడి అంగళ్లు	58,717	12 2	
కొత్తాల్ మార్కెట్ శిబ్బంది			5,911 8 10	చిల్లర అంగళ్ల తండలు			
పునుపేట శిబ్బంది			192 0 0	పున్న అంగళ్లు బండ్లనుంకము గుత్త వలు	10,214	8	0 63,932 4 2
సదర్ గార్డెన్స్ శిబ్బంది			120 0 0	పునుపేట శేలలు			68 4 9
కంటింజెంటు	12	10	0	ఇండ్ల బాడుగలు			30,504 5 4
ఇతరులవలన వచ్చిన యెక్స్ట్రా చార్జీలు				వ్యాసరవాడి శేలలు, చెట్లు			41 0 0
జమలుపోను	65	14	6	నేతపట్టు చెట్లు			190 0 0
			57 11 6				0 95,721 14 2
ఆఫీసు కంటింజెంటు:				నడ్డీలు:			
కోర్టు ఖర్చులు	76	5	6	ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు			10,001 15 0
కోర్టునుండి జమ వచ్చినది పోను	32	4	8	డౌనేషన్ గావచ్చిన గవర్న మెంటు పత్రములు			182 0 0
				ఇంఫీరియర్ బ్యాంకులోపున్న కరెంటు			
	729	0	0	అకౌంట్లు			26 12 0
బంట్లతులు వగైరాలు వ్రదుపులు	366	1	8				0 1,210 11 6
స్టేషనరీ ఖర్చులు	165	4	9	లైసెన్సు బిళ్లలు విక్రయం:			
అచ్చువేయ చార్జీలు	5	0	0	పునరాగమనశురాని వస్తువుల విక్రయం			128 1 11
టెలిఫోన్ ఖర్చులు	175	16	6	యినలేనియన్:			
ఆడిటర్ ఫీజు	250	0	0	అయిర్ వేరిక్ ఆనుపత్రికి మద్రాసు కార్పొ			
కంటింజెంటు	184	10	0	లేషన్ వారు ఇచ్చు ద్రవ్యసహాయం			50 0 0
			2,604 0 9	అంగళ్ల వాళ్లు శేలవు అమ్మవారికియిచ్చిన కానుకలు			1,850 0 0
కొత్తాల్ మార్కెట్ కంటింజెంటు:				వైశ్య హాస్టలుకు యిచ్చిన డౌనేషన్			56 0 0
కుప్పవారి ఖర్చులు	1020	0	0	పుండి జమ			54 2 0
లై సెన్సు ఫీజు	750	0	0	సవరాత్రి పుట్టవములో పుట్టయకర్తలవలన వచ్చినది.			148 12 0
ఆరోగ్యసాధన ఖర్చులు	94	0	0	డిక్రీలవలన వచ్చిన బాడుగ బాకీలు కోర్టు శేలవులు			22 1 0
దీపాలు వెలుగు ఖర్చులు	859	4	6				8,841 11 8
కంటింజెంటు	56	12	0				
			2,790 0 6				
మరమ్మతులు, నూతనకట్టడములు:							
మరమ్మతులు, కట్టడములు వృద్ధిచేయుట	6864	12	4				
మరమ్మతు శిబ్బంది	72	4	2				
కంటింజెంటు	204	9	7				
			7,748 10 1				
వస్తువులు:							
ఇండు అంగళ్లు వగైరాలకు	15808	7	0				
పునుపేట శేలకు	116	4	6				
తిరువత్తూరుకు	20	4	6				
క్విట్ రెంటు	212	4	4				
సిల్వరి	1615	12	0				
			0 18,778 0 4				
			32,028 7 2				
ధర్మములు:							
దేవస్థానము							
శిబ్బంది			1,858 7 2				
పూజ శేలవులు			2,020 7 1				
సవరాత్రి పుట్టవము			8,746 2 7				
ఇతర పుట్టవములు			801 8 2				
యెక్స్ట్రా మరమ్మతులు చార్జీలు			1,106 8 8				
ఇతర చిల్లర శేలవులు			12 6 0				
			14,625 8 10				
అన్న స తము:							
శిబ్బంది			1,582 11 7				
భోజన ఖర్చులు			6651 14 4				
పాత్రల మరమ్మతు			179 10 0				
			10,364 8 11				
ఇతర సత్రములు:							
రామానుజకూట శిబ్బంది							
ఇతర శేలవులు			289 14 0				
వ్యాసరవాడి శిబ్బంది							
ఇతర శేలవులు			348 8 10				
ఉత్తరగిరి జరుపుతోటల శేలవులు			197 8 10				
తిరువత్తూరు స తము:							
సంతకర్షణ శేలవులు	282	10	0				
ఇతర శేలవులు	90	14	3				
			32 8 1,154 8 5				
వైద్యశాల:							
శిబ్బంది			2,912 0 10				
మందులు యితర శేలవులు			1,537 10 3				
			4,449 11 1				

[illegible]

(౧౫) కన్నకాపరమేశ్వరీ దేవస్థానము చారిత్రీను వందరను.

1923 వ సం॥ డిసెంబరునెల 31 వ తేదిన

మూలధనము, జవాబుదారీయైన అప్పులు.)

బాలన్సు షీటు

(స్వాత్మలు, ఆది)

చిల్లర అప్పులు				8,629	2	8	సేదాపాత్రలు			19,81,805	8	
సెక్యూరిటీ డిపాజిట్లు, అడ్వాన్సులు				18,312	2	1	ఫర్టీచరు ఎరెక్టర్స్ ఫీటింగులు			6,456	11	
కార్పొరేషను కిక్కురించిన పన్నులు				5,669	11	2	వాహనములు, అమ్మవారి పుత్రవసాహనులు			28,775	7	
కర్పూరేణ్యదానికి ధర్మకర్తగానుండి ఇంకను లెక్కరావలసినది				4,644	10	7	అమ్మవారి ఆభరణములు			48,675	0	
మిగత:—							మెడిసాహనులు			1,046	0	
1924 వ సం॥ జనవరి నెల 1 తేదీన	22,55,604	4	11				ఇతరేణ్యములు			3,922	14	
1928 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 31 వ తేదీ అంత							భోజనపదార్థములు, ప్రేమనరి వస్త్రాలు			1,919	0	7
మొందిన సంవత్సరమున కెలవులుపోను	10,011	11	1				రాత్రుల అడ్వాన్సులు			11,683	5	1
మిగిలిన ఆదాయపు కూడిక				22,55,616	0	0	చిల్లరఅప్పు పుచ్చుకొనినవారు			8,718	9	11
అప్పులుపోగా మిగిలిన అస్తి							రొక్కపెట్టుబడి, ఇరువు			2,14,869	1	10
				22,97,811	10	8				2,91,811	10	8

MADRAS.

24-3,23

P. S. Jumbulingam. P. Narayanasawmy Mudaliar,

Assistant Secretary,

24-3-24

Secretary.

24-3.24

Ford Rhodes,
THORNTON & Co
Chartered Accountants
11-3-24

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున దర్శనమన నియమింపబడిన కొందరు ఎక్స్‌క్రిసిండితులు యూనియన్‌స్టవర్గులుకు జెబియం. వీరిని తొలగించినాని 500 మంది వరలో ప్రవేశించవలసి.

హర్షిమను ప్రవాసము - ప్రభుత్వవైఖరి

(:):
కృత్రికారచయితృసంగము ఆత్మపరాధము

మహాత్ముడు మున్నగు నాయకుల సందేశములు

భారత ప్రజాకారవ యితృ సంగము మాజీము, హర్షిమను గారిని ఇండియాకు రాకుండ నిషేధించినందులకై ఆత్మపరాధము చెప్పుటకు 'కామి' అఫ్ ఇండియా' కార్యాలయమున కే.నటరాజుగారి ఆధ్వర్యము జరిగెను.

ఈ సభను కళ్యాణపథమున స్వీకరించుమని గాంధీమహాత్మునిగారి వారు అక్కరలేదని ప్రథమమున సంగము గౌరవ కార్యదర్శి ఎన్. ఏ. బెల్లీగారు ప్రకటించిరి.

ఈ క్రిందిపాదభూమిశతకమును వచ్చె వని సంగము కార్యదర్శి చెదిరినా.

శ్రుతికారచయితృసంగము తంజివారపరిః-
హర్షిమను తీర్మానమునై ఆత్మపరాధముల వోటులంద అందలి ప్రభుత్వ భావన విషయమును ఆత్మపరాధముల గానించు చున్నది. కనుకనుకొనటకు యెన్నిచాదములు చెప్పినను ప్రభుత్వమునకు అట్లు ప్రకారము యెట్లురాకుండ నిషేధించుటకు ప్రభుత్వమును గాదు. భారతకానసభలో కనుకనుకొన యెన్నిచో దానినిఁజేయించిన భారతప్రభుత్వమును మన్నిచోటను యెట్లున్నదియు చెప్పుటకులేదు. హర్షిమనుగారు యెట్లు సర్వకరించుట క్రింది ప్రభుత్వ మొన మని నేను తలచుచున్నాను.

లాబలబజ్జా తాయిగా యెట్లు తంజివారపరిః-
మనగారిని తిరిగి రాజ్యములలో చాల ముఖ్యమగు భర్తము గలదు. ప్రభుత్వమువారి అందము క్రిందితనముగ నున్నది. ఈవిషయమున ఒత్తిడిచేయటము చేయుముక్క భర్తము.

మహాత్ముని సందేశము

గాంధీమహాత్ముడి క్రిందిసందేశము సంగము:-

హర్షిమనుగారిని రానియకుండజేసిన నిషేధపుట తరువును తొలగింపవలెనని కోరుచు ప్రజలేగ్రీవముగ నెంత గట్టిగ చెప్పుకొనినను ప్రభుత్వమువారు ప్రజాకార్యమును విహించియున్నారు. దీనిని జూడ మనయుక్క దుర్బలత్వమును, హర్షిమనుగారినిషయములో ప్రజలు యేకంతముతో చెల్లిన అభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగ తిరస్కరించుచున్నారనియు స్పష్టమగుచున్నది. ఇట్టి నిషేధపుట తరువుకురద్దజేయకోరుటమనదేతప్పని యనుకొందము. అట్లుతప్పలుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు మనకవకాశమునిచ్చెదరా? ఎంతమాత్ర మీయజాలరు. కావున మనమిట్టిబహిరంగసభలు జేయుటవలని ప్రయోజనము హర్షిమనుగారు జేసినసేవను మరువలేదని ఆయనకు చెల్లుటకు మాత్రమే తిరిగివచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు రానికారణము అందుకు తగిన ప్రయత్నములుజేయుటకు మాకు యిచ్చలేక గాక, అంతసామర్థ్యములేమియని గూడ చెలువగలము. అయ్యది గూడ అల్పప్రయోజనముగలదని తలంపరాదు. కావున మీ శభ విజయముగాందు గాక యని కోరుచున్నాను.

రంగయ్యగారి సందేశము:- బొంబాయి కానసభవాకి హర్షిమనుగారు తిరిగి బొంబాయికి రావలెనను యెడల మేము సంగ రాష్ట్రములలో నున్నవారము మాకు ఆయనతో చాల అవసరము నున్నది. ఇతర రాష్ట్రములు గూడ ఆయన రావలెనని కోరుచున్నవి. ఒక రాష్ట్రము కానసభాభిప్రాయము, అభిప్రాయాలతో భాగిప్రాయమును దెల్పు భారతకానసభ సర్వమును జరిపి జేయుటకు హర్షిమనుగారు పరిపక్వ పక్షాలకు నేను జేయజేయగా సంగము జేయను, మనమ్యుని పితృగారి, పట్టాభిరూపిని కొట్టెదనదే.

ఆంధ్రానుగా యెట్లు వ్రాసి:- బొంబాయి కానసభ శి. జి. హర్షిమనుగారిని తిరిగి రానిచ్చుటకు అనుకూలముగ వోటు జేయవలయునని నాకు విచారము గుచు నున్నది.

ఇట్లున్న వ్యక్తిస్వార్థత్వము నకు సంబంధించిన విషయముగాన నాయనమున దీని యెక్కువగ వచ్చి వది. వ్యక్తిస్వార్థత్వమునందు గౌరవ మభివృద్ధిచేయమిద నే యేదేశము యొక్కగాని నైతికస్వార్థత్వ భాధారపడియుండును. ఈ దేశముల యభిప్రాయములతో కేంద్రపక్ష వేరుగ నుండినంత మాత్రమున వ్యాజ్యస్థానములు దుర్భారములై మొనము తేజోదీప్తి భారత ప్రభుత్వమును బా బాయిరష్ట్రీయ ప్రభుత్వమును జరిపి ఒక వ్యక్తిస్వార్థత్వమును తి స్కరించుట జూడ వా న్యకము చేకారములగుడ భిన్నముగ ప్రకటి చిట్టుల గానియుచున్నది.

బాలివిషయము కాదు

శరీరావసరము మట్లాడుచు యానభయొక్క ఉద్దేశ్యము ప్రతికారచయితృలకు చాలముఖ్యమైనది కన్పిచి. ఈసంఘము నందు అన్ని అభిప్రాయముల వారును భారతీయులు అంగీకరింప గూడగలరని వారికి చెలియును. ఈ సంఘమును పోలిమిభేదముగాని కాకకే అభిప్రాయభేదములను గాని గుర్తించలేదు. ఈ సంఘము యొక్క ఉద్దేశ్యము ప్రతికారచయితృల స్వార్థముల కేంద్రముగావున అందరినీయు యిందు స్వార్థ మొనబడెను. నామక గాక తీర్మానమును ప్రతిఘటించుచు నర్ మానిగా రాసంప తపవ్యాసము నానిమనుగాని తిరస్కరించుటయు, హర్షిమనుగారు ఇండియాకు తమకుటు వాట్ల లేదని తిరస్కరించుటయుగాక యీ సంఘసభ్యుల స్వార్థముల కేంద్రముగల అని మ్యానేటింగు కమిటీవారు నటించిరి. హర్షిమను గారి ప్రత్యేక వ్యక్తి సాచుర్తము వాయన తలంపట లేదు. ప్రభుత్వసభ్యుల అభిప్రాయములతో కేంద్రపక్ష వోటునంత మాత్రమున ఒక వ్యక్తి ప్రతికారచయితృ వృత్తినుండి అటంకపరచుటకు హక్కుగలదన్నటుల నర్ మానిను హర్షిమనుగారు యెట్లు మాటాడిన విషయమును ఆయన ప్రభుత్వమున అందరినీ సమర్థించు హక్కులేదనియు ఈ వాదము. కాని యీసంఘమునందెవరును నాతిమగ వ్యభేదమును గుర్తించుటలేదు. ఈదేశములో ప్రతికారచయితృలు యూరోపీయ నులైనను భారతీయులైనను వ్యాజ్యమును మానముగ జరిగవలెనదే వారు కోరుచున్నాడు. ఈవిషయమును జాతిమతవ్యప్తితో వారు పీక్షించుటలేదు. నర్ మానిను గారు కానసభలో నట్టి స్థానమునండి యట్టి చాదమును గల్గించుట ప్రతిష్టావర్థం మనవలయును. హర్షిమను భారతీయుడు గాకపోయినను అంగీకరించే భారతదేశములో కృత్రిక భారత ప్రజలకును క్రిందితనమును ప్రయోగించినందులకే యీ సంఘము కేంద్రపక్షపాతియున్నది. నర్ మానినుగారి వాదమును చాల యున్నది. ప్రతిఘటించి నున్నది. అంగీకరించుట జేవేన కాధ్యక్షుడు భారతదేశములోని అంగీకరించు ప్రతిఘటించినది ఆయన తలంచెను. నర్ మానినుగారు వాద్యకలేతంద వోసుగిన యపవ్యాసమును దెల్పిన ఆత్మకారణములనై కానసభ్యులు తీర్మానములకు విధియు వోటుజేసినందులకు ఆయన విచారమును దెల్పెను. కానసభ్యులు నర్ మానినుగారి ఉపవ్యాసము యొక్క ముఖ్యసారాంశమును వాదగ గ్రహించలేదు కాబోలును. తీర్మానమును చేయుటకును దేని ప్రతికారచయితృక హర్షిమనుగారికి గూడ గానించిన అవమానమును సుజేయదలంచి గాబోలును.

అన్యాయముగు నిషేధము

మార్కడూకు క్రితముగా క్రింది తీర్మానముల నుకపాదింది:-

"హర్షిమనుగారి భారతదేశమునకు రానియకుండ నిషేధించిన యెత్తులను తొలగింపవలెనని. ఎఫ్. హర్షిమను గారు చెప్పిన తీర్మానము తిరస్కరించి బొంబాయి కానసభ

జేసిన వనికే యీ భారతప్రతికారచయితృసంగము అమితము అకార్యమును చెబుచున్నది.

నర్ మానిను హర్షిమనుగారు తీర్మానమునకు ప్రతిఘటించు ప్రభుత్వవైఖరిని సమర్థించు గానించిన యీ ప్రభుత్వము అసంగతముగా అన్యాయముగ నున్నదనియు, ప్రభుత్వమున కిష్టములేనివారలు ప్రతికారచయితృలను పాల్గొనకాదనియు, శర్మనుచున్నదని యీ సంఘమువారు తలంచుచున్నారు.

ప్రతికారచయితృలకు వారి విలేఖనుల పేర్లను ప్రకటించు వ్యక్తియును గూర్చి నర్ మానిను హర్షిమనుగారు గానించిన దుష్టసిద్ధాంతము నిసంఘము వారు ప్రత్యేకముగ నభిప్రాయించుచున్నారు.

నర్ మానిను హర్షిమనుగారు దుష్టములకు అభిప్రాయములనే బలపరచుచు కానసభ వోటుజేయుటకు ప్రతికారచయితృలను భంగముననున్నది.

కావున హర్షిమనుగారిని ఇండియాకు రాకుండ నిషేధించు తీరు ప్రభుత్వము అన్యాయముగ నుండుటకలనెట్లు నే తొలగించవలెనని యీ సంఘము వారు ప్రతిఘటించుచున్నది.

"ఈ తీర్మానమును నర్మరుగారి ద్రోవేమి పుకర్తికి; హర్షిమనుగారికిని కానసభాధ్యక్షునకు కానిసభకు చెబువలసి నదిగను వందవలెనని అభ్యుత్సాహిరదమొంది."

పిత్తాయిగారంతట నుపవర్తించుచు హర్షిమనుగారిని నందలి వ్యాజ్యమును విడిచిచెప్పకలేదనియు, బొంబాయి ప్రభుత్వ వైఖరిగూర్చియు, నర్ మానినుగారి యపవ్యాసములను ప్రతికారచయితృలను, స్వార్థత్వ ప్రయోజన వికారింపవలసిన విషయములన్నియు గలవని చెప్పి. ఈ ప్రమాదము నిగదగు వ్యాజ్యము జరుగజాలదు. వాగచరణమును మభివృద్ధిగాంచి ప్రతికారచయితృలను కల్పింపజేయుచు విషయమును భారత ప్రభుత్వమువారును బొంబాయి ప్రభుత్వమువారును తెలిసికొనట్లున్నాడు. గాంధీమహాత్ముని సంతకమున జేయబడినటుల హర్షిమనుగారిని ప్రవాసమునందు సంతోషపరచుటయే ఈ ప్రభుత్వము. బొంబాయి లోనిట్టిసంఘముల తీర్మానముల గానించుటకలన కానసభమును దుర్భాగించబడిన తీర్మానములను కొంతకంత తలంపించుట వచ్చును. నర్ మానిను గారు ప్రతికారసంపాదకులకు సుహా నిచ్చుటకు, అవిషయము మాటాడుటకు హక్కుగలదాయని సంజామకుచున్నది ఇండియాలో నన్న యూరోపీయులకు కత్తి విధించుటలో యూరోపీయులే వ్యాజ్యము జూర్తియును దండనను నిర్ధారించుచు నెలల చాల విచారకంఠమున విషయమును, ఇండియాలో చాలమంది యూరోపీయులు ఆయనను (ఉపవ్యాసము) గల అభిప్రాయములకు కాల్పితములను అభిప్రాయములను, అంగీకరించు నున్నది కాక మాత్రము నర్ మానినుగారు సభిసంఘములతో సేతుకునెడల భారతదేశములో వాచన బాలికా తండముల అంగీకరించే రక్షణములకు ఆయనకు విచార మయ్యెను.

ఏ. సి. జట్టిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు నర్ మానిను హర్షిమనుగారు అల్పమును సుపవ్యాసము గానించి తమకేనును సమర్థించుకొన ప్రకటించిన చెప్పెను, ఎంతకదరకో గార ప్రతిష్టా తేనిక క్రింది ప్రభుత్వవైఖరి విషయమునున్నదనియు హర్షిమనుగారిని రానియకుండయును భారతీయులే నిర్ణయించవలెనదే, హర్షిమనుగారు నిజముగా నుపవర్తించుచు నెలల వ్యాజ్య స్థానము నందు విచారించవలెననియు జెప్పిరి.

ఎన్. ఏ. బెల్లీగారు

కాకు హర్షిమనుగారిద్దనంతి వచ్చిన చింతయు తరము బాంబాయిగారు, జమ్మడు నాకు ప్రభుత్వవైఖరి వచ్చుచున్నా అయిన ముక్కరలేదు. ఏదోకారణముచేత అలగ్యము మాత్రములేయుచున్నాడు. ఈ ఉత్తరము ప్రసంగము హర్షిమనుగారు తేనిక ప్రభుత్వము వచ్చునదా జెప్పించుచు బొంబాయి వచ్చునదా యేమోజేయునని తలంచి గాబోలును. భారతకానసభలో వచ్చుచు గాని తీర్మానమును పార్లమెంటులో ప్రకటించుటకు హర్షిమనుగారిని నిషేధమును తొలగించురని జమ్మితిమి. కాని వారిమను గారి తీర్మానమునై నర్ మానినుగారు చెల్లిన బొంబాయి ప్రభుత్వ వైఖరియంతయు జూడ ఆశంకయును భయమును, భారతకానసభలో నర్ మానిను హర్షిమనుగారు గాంధీమహాత్మునిచ్చి, అటునే నర్ మానిను విషయముగల అభిప్రాయమును, ఇప్పుడెట్లు బొంబాయి కానసభలో జరిగవ గాక తీర్మానమునై నర్ మానిను హర్షిమనుగారు చెప్పిన యెట్లున్నది నేనుచు గానించిరి. హర్షిమనుగారి

రషియా-రుమేనియా

జేసెన్ ఆరేబియా-సమన్య
రానున్న ప్రతిష్ఠాంధనము

లండన్, మార్చి 27:—ఉదయం 12/30 రషియా రుమేనియా సమావేశం ఆరేబియా-సమన్య గవర్నరులచే. టెన్ ఆరేబియా గవర్నరు సోనియట్లు భిన్నాభిప్రాయముతో నుండుటచే ఈ సభ చెడిపోయింది. కారణమగు ననుచున్నది. రుమేనియా టెన్ ఆరేబియా తనకు రావలసినదన్నది. దీనిని గూర్చి 'గ్రేటు బ్రెజిల్' నామకలంకరుడు అంగీకరించింది. టెన్ ఆరేబియా ప్రస్తుత ప్రతిష్ఠాంగూర్చి చర్చించుటకు రుమేనియా అంగీకరించ దనుచున్నది.

ప్రాతాభిపా స్విట్జరులందులో నుడువని తెలియుచున్నది

నయాంధ్రభూమివారికి యుద్ధము నివృత్తుట ప్రతిష్ఠా ముఖ ప్రాంగణమైంది.

జర్మనీలో మిత్రమండలి
నైనిక పరిశీలనము

నయరట్లకు మిత్రమండలివారు నిర్వహించిన కార్యము కథలా పోనవకటిగాను తెలియజేసింది. స్ట్రీని అరస్తుతేయ వివరము నాలోండుచున్నా రనిది.

పార్లమెంటు సభ్యులకు సమపాదకములు
పార్లమెంటు సభ్యులకు లండనులో నియోజకవర్గాలను నుండి కర్తవ్యమును, పోలనపుడును ఉచితముగ మొదటి తర గతి ప్రమాణపు భృతి నివృత్తుట పార్లమెంటులో ప్రభుత్వమువారికి తీర్మానమును ప్రకటించెదరు.

విషవాయుప్రయోగము

సోవియట్లవల్లములు

లెన్ గాడ్డలో పాత శాలనేర్పరుచుట

లండన్, మార్చి 27:—ఉదయం 12-30 ఇటీవల రై గా నుండి లైమ్స్ ఫర్ట్ లో విలేజు ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:— భూసంస్కరణలను, నాణ్యతలను, నైమనకతలను కలి వృద్ధిచేయవలసిని సోవియట్లు ప్రభుత్వమువారు పాల్గొనుచున్నా రు. ప్రజలను, సైనికులను వివచాయుద్ధమునకు గండ్లిదై యుండులెనని వీటి హెచ్చరించుచున్నాంటు. లెన్ గాడ్డలో ప్రత్యేకముగ నైవరసాయన పాఠశాలను నిలబెట్టి, వాయు ప్రయోగమున కిడుగు గలవుచున్నాడు. ఇందులో 8000 మంది విద్యార్థులు అధ్యసించుచున్నారంటు.

ప్రపంచయూత్రికుడు
మక్రారెగోగారు లియన్సులో 26 తేదీని దిగిరి. చరల కేటియదయముననే బయలుదేరిరి.

యన్లై లెడ్ స్టేట్స్ చమురుమోసము
చేసాగారిని ఈవిషయమై క్షింపవలెనని పాశ్చాత్య వాదుగారు నూచించిరి.

రంగూను

మార్చి 26:—స్వామికాబాబాద్ ప్రధాన కట్టినీకి వారి వ్యయ పోవాన్ గారు ఆశ్చర్యం కలుపుచే విప్లవకొనవలెనని పోషుడు తాదాన్ మీ గారు ఆసామన పనిచేయుటకు నియమించబడిరి. సుగారు దీప్యతి గవర్నమెంటు అవ్వకేటగను కాననభ కార్యకర్తగను పనిచేయుదురు. (ఆ. వె)

శ్రీయుత భట్టిప్రోలు సూర్యవకాశరావుగారు
వీరు అమరావతియం దిచ్చిన ఉపశ్వాస శుద్ధరక్తమున వీరిపై 108 సెక్స్ క్రింద జరుపబడుచున్న విచారణ 26/29 తేదీకి వాయిదా వేసిబడినది. (ఒక విలేజురి)

బెంగాలు గవర్నరు

బెంగాలు గవర్నరు డార్లింగు పోషుటకు కలకత్తా నుండి ఏప్రిల్ 2-3 తేదీని బయలుదేసెను. (ఆ. వె)

స్థానిక వార్తలు

మైలాపురం సంగీతసభ:—అదివారము సాయం కాలము 4-25 గంటల సందర్భాన భాగవతగాథ సుభద్రా కల్యాణ కథా కలక్షేపము జరిగెనది.

రాకపోకలు:—కృష్ణుడు వి, దబ్బు, బాద్లెక్కు చెసి దెన్నీపార్ల ఆశీనరుగాడు నేటికడయం మేంజీగారు మెయిం తో తిరిగివచ్చిరి.

కృష్ణులెంటు కర్నూలు కామిరామగారు నిన్న రాత్రి మేటు పాలెయి మెయిం తో బోయిరి.

ఎతిరాజులు నాయుడుగారి ప్రతిపాదన:— రా. బి. పి. సి. ఎల్. ఎతిరాజులు నాయుడుగారు కానన భూమి దిగువ తీర్మానమును ప్రతిపాదించి నుద్దేశించిట్లు చెలి కిరి, "కాననభూమిని నివృత్తిపాతమును ఆక్షేపించిన "స్వరాజ్యవ్యతిరేక చర్యను ఈసభవారు నిరసించుచున్నాడు.

ధీప్తికు ఎండవరు సోనయిటి:—ప్రాధేసరు ఎన్. లక్ష్మణయ్యరు వి. ఎ. గారు "పార్లకామిక నాగరికత లాభ ములు" అను రస్సెట్టగారి గ్రంథమునుగూర్చి, కనికారము పాశంకాలము 5-15 గంటల 5, నుండురావచ్చే వీధి ఉండు ఉపన్యసిచెనరు. ఉపశ్వాసానంతరము జరుగు చర్యయం దెల్లరు పాల్గొనవచ్చును.

మనరాసు ఎగ్జిక్యూటివు కౌన్సిలు:—గౌ.గర్ ఛార్మను బాడువాంటురుగాడు రానున్న మేమాసమునండి వీరి ఛను దీసికొనుటచే, గౌ.గర్ ఆర్డరు వ్యాప్తిగాడు కార్యనిర్వా హక సంఘమునందు (ఉభయ సభ్యులుగను, గౌ. పి. కి. రామ స్వామి ఆయ్యరుగారు రెడెన సభ్యులుగను ఉండురిని తెలియు చున్నది. ఆర్. ఎ. గ్రహముగారు నెలవెనుండి రాగా వీ అధికసభ్యులుగా నుండవచ్చును.

దీప్యతి కలెక్టరులు:—ఎన్. వెంకటరామయ్యరు గారిని బళ్లంకోర్ డిప్టీ కలెక్టరుగా వినియోగించిరి.

కృష్ణజిల్లా హుబారు కరస్తదాని డిప్టీ కలెక్టరుగా నియో మించిరి.

టి. రాజరత్న మొదలియారుగారిని, కృష్ణాలోను, ఆర్. నుబ్రహ్మణ్యంగారిని గుంటూరులోను ఎన్. లక్ష్మణరావును టి. నుబ్రరావు నాయుడుగర్లను గుజరాతులోను ఎన్. వెంకటరా మయ్యగారిని ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జనరలు డ్యూటీకి మార్చిరి.

ఎల్. ఎన్. రావుగారి కూమ్మండలేహ్యము:— ఆదవాని ఆయుర్యేదవాక్తరు ఎల్. ఎన్. రావుగారు కంపెన కూమ్మండలేహ్యము కాంపిండవృన్ కృష్ణజిల్లాలో గంధకొం టియి. వీరివద్ద అగ్నివిధమలై ఆయుర్యేజ్జోనభములు భిష్మ ములు, లేహ్యములు, లైలములు, కరిటికద్దములు, ములోవనము మున్నగునవి దొంగితును. వలయువారు వైదిరుకామావ (కాంబ కలెక్.)

మైసూరుగుబ్బినాటక సమాజము:—ఈ సమా జమువారు నిన్న రాత్రి ప్రభావనీ యను నాటకమును కన్నడ మున ప్రేర్పించిరి. ఇందు కనకసుందరినిపాత్రను గ్రేసిన నీ. వి. వల్లపు రెరి గానాభిలంక భావప్రకటనాదుల చాతుర్యము మెచ్చదగియుండెను. దుర్దయని భూమికను గానిన గంగాధర కా వుగారు తమ పాత్రర్థమున ప్రేక్షకులతో గంతోషమును గలి గించిరి. వివోదరత్నాక్షకండను వీరన్న విరోచనుడై ఊతనికే నిశ్చయముగ వచ్చిపల్లె నీమో యుల చూడలులు ప్రాంతిని జెందు జట్టు కట్టించెను. ఈనాటకము వైశిష్ట్యనిక మువ్వరిచేక వచ్చి కల్పగదని చెప్పట కర్తవ్యమగు చోకర యగును. నాటకముత యం నాటకతో నిడి యుండుటచే గొండజురు వినువు కలెగి యుండునేమో!

ఈసమాజమువారిచే ప్రదర్శింపబడు నాటకములలో మిన్న యని యొక్కగన్న భక్తకవీరు నాటకమును రేపు (కనివారము) రాత్రి 9 1/2 గంటలకు తిరువల్లిక్కేటియ "ఎం. వెము" నాటక ము:దిరమన కన్నడభాషయందు ప్రకటించెనరు. ఇదియే ఈ నాటకముయొక్క కండటిప్రదర్శనము.

శర్మసోదరుల గానసభ

చెన్నపురిపాఠశాల కోరికవైని 30 వ తేదీ ఆ దివారము సాయంత్రము 4-30 గంటలకు గోక్లే హాల్ లో ఆంధ్ర బాలగాయకరత్నము లనదగు శర్మ సోదరుల గాత్రము, వీణ, ఫిడేలు పాటకచ్చేరీ మ రల జరుగురు. అప్పుడు గానమునం దభిరుచిగల మహాశయులందరును విచ్చేసి బాలగాయకుల ప్రో త్సహితుల బ్రార్థితులు.

కుప్పవారిసంఘము, నుదరాసు.
29-3-24 తేదీని వింతాడిపేట నేపియర్ పార్కు మై దానములో కుప్ప సంఘము తిరుపున ప్రస్తుత కంస్థితులు ఆలో చించుటకు మహాభ జయవదాను గావన, డ్రైయ్, మేస్త్రీలు, స్వీపర్లు, వైదు కూలీలు, ద్రవించు కూలీలు, మోటారు కూలీలు యాదవ్వంది పురజనులందరు రాగలందులకు కోరుచున్నాను. వి.యల్. శాస్త్రిగారు, యన్. శ్రీరాములునాయుడు చెసి డె. టు. కుప్ప సంఘము కార్యదర్శి

పదిదినముల వని

ఫలితము

బడ్డెలు గ్రాంటులపైచర్య ఈనెల 17 తేదీని ప్రారంభ మయ్యెను. ఈక్రిందిట్టిక రాష్ట్రపుభువనములను తెలుపును.

1. కాననభూమిలోను పెట్టబడు మొత్తము:—
(ఎ) రిజర్వుడుకాఖలు రూ. 7,18,18,870
(బి) ట్రాన్సుఫర్డుకాఖలు రూ. 8,70,15,686
2. కాననభూమిలోను పెట్టబడిన మొత్తము:—
(ఎ) రిజర్వుడుకాఖలు రూ. 50038959
(బి) ట్రాన్సుఫర్డుకాఖలు రూ. 7086714
బడ్డెలు డిమాండులపై సమ్యకుల నిమృతుల గవర్నరు గారు 10 దినముల కాలపరిమితినిర్ణయించిరి. కడచినసంవత్సరము పదిదినములలో అన్ని డిమాండులపై చర్యజరిగియుండెను. ఈ సంవత్సరము 20 డిమాండులపై చర్యజరిగెను. కాలపరిమితి ముగి యుటచే మిగిలియున్న 18 డిమాండులు ఎట్టిచర్యకేయ అంగీక రింపబడెను.

తగ్గి పలుకిన మొత్తము

ఈసంవత్సరము బడ్డెలు గ్రాంటులనుందు తగ్గింపబడిన మొత్తములవివరము లీదిగున వివరింపబడినవి.

1. లాండు రెవిన్యూ డిమాండు:—రెవిన్యూలోర్లును రద్దు చేయవలయునను ఉద్దేశముతో కృష్ణారావుగారు బోర్డుకార్యాలయపుభర్తలక్రింద ప్రత్యేకింపబడిన రూ.97661 నిరాకరింపవల యుననికోరిరి. ఈమొత్తము నిరాకరింపబడినది.
2. ప్రాంతుడ్యుటి అధికముగనున్నదని ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుటకై ప్రాంతుడిమాండునందు మెయ్యి రూప్యములు తగ్గింప బడినది.
3. కాననభూమిలో భోర్లమెంటుబాడ్గిగజెటును ఉచితము గ సప్లముచేయవలయుననికోరుచు కథవారు కాననభ డిమాండు నందు నూరురూప్యములు తగ్గించిరి.
4. బాడిషియలు ఎక్జిక్యూటివుకాఖలను విభజింపవలయు నని కోరుచు క్రిమిషలు జస్టిసు డిమాండునందు నూరురూప్యములు తగ్గింపబడినది.
(5) మావీలాఖయిదీలను విడుదలచేయవలయునని కోరు చు కారాగృహముల డిమాండునందును లక్షరూప్యములు తగ్గింప బడినది.

మధ్యరాష్ట్రములు

ప్రజాయత్త శాఖలపరిపాలనను గవర్నరు తీసికొనెను

కామ్రూతు మార్చి 27:—మంత్రిలకు తగిన జీతముల నిమిత్తమై ఓటుచేయుటకు కాననభవారు నీరాకరించుటచే, మంత్రిలు "రాజనిమృతు" 27 మార్చి నుండి కలిగిన ఆభాభిలన గలవారు నింపకాలిపోయెను. కావున ప్రజాయత్త శాఖల (కాత్కాల్లిక పరిపాలన) నియమములలో 21 వ నియమముక్రింద ఆనవరతని కల్పిచేసి గవర్నరే ప్రజాయత్త శాఖల పరిపాలనను తీసికొనెను అని ప్రయరకాధికారిచే చూపాడు ప్రకటించెను

కాంగ్రెసుకు వాసినజాబు

సి.ఐ.డి. పోలీసుద్యోగుల సాక్ష్యము

కామ్యూరు 27 మార్చి బోర్నివిట తల్లకేనునం దీనిమన
కలకత్తానుండి వచ్చిన సాక్షిలును మృదానునుండి లిఖసాక్షియు
బొంబాయినుండి వచ్చిన మరయుకసాక్షియు విచారించుడి.

సి. వి. డి. ఇన్ స్పెక్టరు

కలకత్తా నె. వి. డి. పోలీసు కమిషనరీ

కలకత్తాలో జి. బి. డి. పోలీసు కమిషన్ ప్లెక్చరును ముగించుచు ఇన్స్పెక్టరులుగారి సాక్ష్యము మొదలు తీసికొనబడెను. కలకత్తాలోను తమిళనాడులోని వారినంది కొన్ని జాబులును పట్టుకొని వానిపోటోలను తీసికొని తిరిగి వాని కనరతో నా జాబులను చిరుకామాదారులకు పంపితినిని తీరదుడెలెనెను. ఇందుక జాబులలో భారతదేశమున కన్యూస్ పేపర్లు వక్రము నొకదాని కేర్పవలసినవియు ఒక కార్మికమునకు నిర్ణయించు కొనవలసినవియు గోరబడినవి. గులాం కున్నేట్ మన్యుటీక్ గార్డీ వక్రమునై నొకతము లొకరికొట్టు గలవు. ఈ సమస్యలను ఇప్పుడు ముండి పంపబడెను. ఈ సమస్యలను ఫలితములవనె భారతదేశములో కార్మికలపక్షమున ఏర్పరచవలసిన గోరును ఒక మెమోరాండమును పంపెను. వీరినుండి కొన్ని భాగము లిదివరకే (చకటింపబడెను.)

సి. ఆర్. దాసుగారికిలేఖ

కలకత్తాలో పోలీసు ఇన్ స్పెక్టర్లకి రా. సా. ముఖర్జీ గారు తరువాతి విచారించబడిరి. కలకత్తాలో అలీపూరునందుండు, ఎం. టి. ఎన్. రాయగారు తరువాతగల ఒక జాబును తాను అడ్డుకొట్టి కట్టుకొంటినియను ఆజాబునందు ఒక కరదలో జోకజాబునూడ గలదరియో, అది ఆజాబునందు గలదనియు అది చిత్తరంజన దాసుగారి చిరకామాతో నున్నదనియు ముఖర్జీయడితెను. ఆజాబులో అనుకేటినందా తైపుతేజుబడిన విషయము గలదై, “ఏమియైన దాసుగారు అని అందు నుబోధింపబడినను, తెల్లతనుండి జనకవిమానునకు వ్రాసినట్లుండు గలదు.” ఎం.ఎన్. రాయగారు అని జాబునందు సంతకముగలదు. తరువాత దాని ప్రతులను ఒరిజనుల జాబులతో గురిపొల్చి జూచితినియను తరువాత మొదటనున్న ప్రకాశమే ఇన్నిటిని సరిగాక కనదలోపెట్టి తపాలాఫీసులో వేసినదిని తరతమనుడితెను. బెంగాలు పోలీసునందు ఇంకొకరికెక్కు కాటానందు అన్వేషింతు నటావనస్పెకత ప్రకువాగ్ధ కాదనిగారు పోటోగ్రాఫులకు గురితెను.

ఇంకొకటిన్న కాళమ పాటో గానము ఇన్వెన్షన్లు
అను యోగించి మహారాజు గారు పాటోలను గుర్తించి అవి
తాను బాబులకు దీసివ పాటో గానం చేయి నడిపాడు.

జాతీయమహాసభకు లేఖ

కలకత్తాలో ఇన్ పెరిజెన్సీ (రాంచి ఇన్ స్పెక్టరను
చక్రవర్తిగారు తాను కొన్ని జాబులను పట్టుకొంటినియో ఆ కవ
రల అప్పుల మరయొక కవననందు ఒక తె గాల్ జాబును ము
యొక తెల్ల తెలుగుజీవ జాబునుగలవనియో వాసికి దానభాటో
లను దీసితి ననియో నీరడు నడివెను. ఈజాబు “ఆభిలభారక
జాతీయమహాసభ గయా” అనియో భారతప్రతినిధులకు అనియో
గలవనియో నీరడు నడివెను.

అంతట ప్రభుత్వశాసనవాదియగు జ్యోతిబాగాయ
తన శాసనోపద్యాయనాథుడయి ప్రజాతి-పటదేవి నుకొని,
అశాసనానికి శాంతభాగమును జదివించి, అశాసన పట్టు ప్రాంతానిం
పటదేను. “కన్యాశుల్కం ఇతి శ్లోచనమువారికాల్లర కాంగము
వాని హృదయపూర్వకాభివేదనములు జేయవలెనా” అశా
సనంబే కందిదియనుములు గలవు. భారతదేశమున బ్రతీకృత
పాలన భిన్నములచే సాగింపబడి భిన్నములచే సాగింపబడుచు

స్వస్తి. అందుచే దేశస్థుల సహాయమున ప్రభుత్వముననే దిగివ్రే
సిన విషయ సాధ్యమగును. అట్టి పూర్వమునే తొలగింపబడును.
భారత ప్రజల సహజ స్వభావమును గురించి విచక్షణ. కమ
నిస్టు ఇంటెల్లెక్టువలన వారు స్వగత పూర్వము భారతీయుల
ను సమర్థముచేస్తారు. భారత ప్రజలు అర్థి, సాధిక, క్షణాని
కాభివృద్ధి నందవలెననినచో స్వామ్యభ్యుత్థాపక కౌశ్లే అను (విజ
నతో సరిబంధులను కేటగరీ పూర్తిగా నవలంబించలేరు. విపర

కాశీశివాలయ యాదీర్శమిదియై. విష్ణు భారావలంబిని,
భారతీయముల ప్రస్తుత బానిసత్వమునుండి వృత్తికిని వదల్చు
కోసకాలము. బానిసత్వమున నున్న భారతీయుడయి. కమ్యూనిస్టు

ఇది రెండు వలసల ద్వారా గల సంబంధములతో కట్టె పెట్టినాననియు
తేలికే ప్రేరేపించబడినా. మేము నిప్పుయోజనములకు తీసుకు
వలసి మాత్రమే సహజముకేయు పృథ్వియుగలవారము గా
ము. సామాన్యశక్తివై భారతీయు తానెప్పుడును పోరాటము
సంఘ మేము జాతిపక్షపాత నిలది సమానముగ పోర్చుదెదము.
ఇ.తి తిరునాగభవాన తేలిక విముక్తిని సాధించుటకు గావించి
చుట్టోరాటమున జాతీయ విమలముల గమనింపవలెనని సోద
మజ్ఞులు.

(1) సామ్రాజ్య నిరంకుశాధికారమును వాగ్దానమునకును విడిచిపెట్టి జేతుకొరచుటను, (బ్రిటిషు పరిపాలన కట్టి సమాధానమునకును) నిను దేశమునందలిగల సంఖ్యాత్మక నిత్య యాభివృద్ధిని దేశమునకు, (2) రాజ్యమున పరిపాలన చేయుట చేయుట (బ్రిటిషు యాభివృద్ధినియు తొలగియును సాధ్యముగాదు. ఈ పోరాటమును జరుగకుండునట్లు సాగి, పరిత్యజించి కొన్నిటమును రైతులముద్రమును యొక్క లగు. అందుకొరకుగాను భారత దేశమున ఎట్టిదేశకే యాజమాన్యమును లేని ప్రజాపతినియు, రిపబ్లికను స్థాపించుటయే తమయుద్ధకే మని జాతీయమునకు సభాసామ్రాజ్యమును వ్రాసెను.

ఇందువలనను ప్రజలలో నిష్ఠాభివృద్ధిని కల్పించి వీరి
 తరతరమున, అందువలనను స్వయంభూతా స్థాపనమునను
 న్ను ప్రజాస్వామ్యమునకును ప్రయోజనము రాగియు కార్యక్రమము
 లో బాటు అట్టి కార్యక్రమమును గూడ చేపట్టవలె ననియు
 ప్రజాబుగంధమునను అట్లా ప్రీతినికలిగియును ముగింపునకును.

“వీటిను పాఠశాలకు వదిలిపెట్టినాక, స్వతః తమ
విద్యలు విచారించి జరిగిదురుగాక”

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

హంబువోరు

తరువాత కొన్ని రోజులు గావునకు గుర్తింపుకు గాను
నాకు గారు తిండి పంపినట్టిది

కడతా సి. బి. డి. చిన్మయ్య మూలమున నున్న
మొదటిది బొమ్మకు పోయినట్లుగాను తాను తొమ్మిది

మీ అద్భుతశీలిత్వమిందు వానిని తన ప్రేమతో బాంధవ్య బాంధవ్యము
యొక్క అజ్ఞానములకు పురుగున దీర్చి ప్రాణమునుంచిత మనియొక నుడిచి
కొన్ని ప్రాణములను గుర్తించి అవి తాను దీనికొనిన జాబుల ప్రకారము
లేమని సూచింపడు.

కలెక్టర్ జాతీయ చిహ్న స్వర్ణరూప వేషాధార ధారణ
గాన కళాపాఠ విచారికరణ తాను కొన్ని జాబులు పట్టుకొంటి
నని నుచితం.

జాబులు కిటిపాలీను : బికాశ్వుక రను దనుసుకాశ్వుక
గాను కాను శిపాలా ఆశీనును డి కొన్ని జాబులు : బుకొంటి
కనియు ఆకాబులకాపి ప్రతులను దీసికొని బిజినెస్సును దీర్చి
తాని ఇంటికెళ్ళి బీరో క్లెర్కులకు పనికిపయ నుచేతు.
తాను కాంటిగారిపై గురువనియు తుకతు కొంతకాలము సోప
లిను అనుషతిగను నిర్వహించుచుండెననియు ఆతని వద్దూరి
తనకు డెలియననియు నుడిచి కొన్ని జాబులూని ఉద్ధూరి
గురించెను.

అక్కిన చావరిగారు తరువాత సాక్షి. ముజఫర్ అహమ్మదు
అహ్మద్దాయి తన తండ్రిదనియున్నే హీ తు ద ని యు
నుడివేతు. అతడన్ననీ గుర్తింపకాలననియు ముజఫర్ అహ్మ
దుగారు డొంగ దిగురునుండినమ్మకము తనకు దెలియు
ననియు అతడవన్న అతని తృప్తి. అది తన బలముదనియు
నీరకు నుడివేతు. ముజఫర్ అహమ్మదుగారి సేవకాలమునుండి
ఎరుగుదు దియు సరిగా చెప్పకాలనని నుయెను.

మాజిస్ట్రేటు హెచ్చరిక
ఈ సమయమున మాజిస్ట్రేటు సాక్షిని హెచ్చరించుచు
నిజమ చెప్పుటకు ప్రమాణ మొచ్చితిమనమును జాతుకొని
కొనకలెనెందుకొరకు మొదట నుడివివానికి తరఫున బిడ్డ
మును నుడువరాదనియు చెలిపెను.

తరువాతి పాక్షి తాను కల తానా వాకర నుండును
న పుష్పేయ పుష్ప నుండి పుష్ప పుష్ప పుష్ప పుష్ప పుష్ప
నలకు అతను కల తానా వాకర నుండును
తన పుష్పేయ పుష్ప నుండి పుష్ప పుష్ప పుష్ప పుష్ప పుష్ప
కలకు అతను కల తానా వాకర నుండును

జోర్జ్ వారు: ముజఫర్ ఆహమ్మదునకు రహాలావల్లే
గా నీవెంతకాలము పనిచేసితివి?

ਸਾ. ੧੯੧੯-੧੯੨੦ ਈ. ਵਾ. ੧੯੨੦.

కార్యము:— ఇందు నొకటి బోధ చేయవలెను.

సాక్షి:—స్వయంసిద్ధ పరిశుద్ధులైన (నెల్లూరి. రి. నేష
న) బోధించి నాడు.

తరువాత నిరకమ ప్రశ్నింపగా, స్వయంవిర్రయమనిన నే
మో తనను దెలియలేననియి, పాద్యాయ పేరనచ్చిన వాబు లెన్ని
యో తనవని నిజమలేననియు పాతీ నడిచెను.

మౌనము, సి. వి. డి. పోలికలు వనస్పత్తి రకములు ఎం. ఎస్. విశ్వనాథ శాస్త్రియారు, సి. ఎ. గారు తుదిను విచారింపబడిరి. తనకు యధికారి లెక్కలేని కానగిన కేరిలు (కామునకు ప్రభువును దయాకు నేరినినియు, అనలు కేరిలు (కామును నీరిని తనకు యధికారి కే ఇచ్చి వేసితినియు) తుదిను "నాటికి" ప్రభులు మాత్రము గలవనియు, అతనతమను మానిని బాటలు నీన గలవనియు నీరీడు నుడిచెను. (అ. ప)

ಪಂಚ ಬಸುಚ್ಚಯ

అదిలా నా, మహాబాబునా ము, హైదరాబాదు,
నాగరాబాదు, నల్లగొండ, విజానూరాబాదు పరిశ్రమలు నభ
వలకరించిరి. వరంగల్లు కరీంనగరు, మెదక్-తాతాపుల్లా
ప్రతిభలు రాజులబోయి. క్రైస్తవమతస్సరమున చేయ
వలసిన పనులు తీర్చినంతవరకు. కృషినివలయును చుప్ప
బడి అంగీకరింపబడినది. కాని రాష్ట్రపుభివృద్ధినివలయు
ననియు, అట్టివిధికి కారాగృహములను ప్రోవచేయుటకు శ్రీముత
వేతకురుగా రెడ్డి హైదరాబాదు కిలుకాదిని కృషుకూర్తగా నియ
మించవలయుననియు తీర్మానింపబడితి. ఆంధ్రోద్యమాభివృద్ధి
కై ప్రచారించిన తరువాతమునైన విజయమునకును కర్నూలుంగీ
రించిరి. ఈ స్థానియ మెట్రీక్, ఇంటర్మీడియటు, బి. ఏ.
పరీక్షలుయును హైస్కూలు లీవింగుపరీక్షలు పరీక్షయందు
ను రెక్రూటింగునకర్నూరును ఆంధ్రభాషాభ్యుదయికో ప్రథమమున
నుత్తీర్ణులకు అభివృద్ధివాళ్ళింను సమ్మానించుకై మారుపా
యలు కృషు ముగిసినంతవరకు. ఈ మొత్తములో నువర్తకజిత
పతకమును కియూరుచేయుచు నిధికారిము కార్కుదప్ప కియ్య
వలెను.

అమృతాంశనంజీహో, బాంబాయి - మదరాసు.

తా. జ. భారత సమాజమువారి నేనావిధానమును దెలి
పించుచువారు, కార్యదర్శులగు చిప్రమూరి మజ్జరాము
య్య పంతులు బి. ఏ. గారికి ఆడయారుతు వారియ పోర్టి
ఫులు.

నల్లగొండయందు శే.ద్రవంధు ద్వితీయసహాపకము శ్రీ
యశ రావుబహద్రున పేరకరణిగారి యధ్యక్షత్వక్రింద శుభ

కొత్తపల్లి వెంకట్రామలక్ష్మీనారాయణ శర్మ,
అంధరాప్రదేశ్ చిహ్నాధిపతి కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుడు
• ఫిబ్రవరి 25-24.

విజ్ఞానచంద్రికామండలి

సక్రమముగా పునరుద్ధరింపబడినది

కార్యసానము బెజవాడకు మార్చబడినది

1908 వ సంవత్సరము మొదలు ఆంధ్రభాషలో చేత చరిత్రలు ప్రకృతిశాస్త్రములు మహాపురుషుల జీవితములు ఈ త్రాశక్త్యవలయు మొదలగు గ్రంథములను ప్రచురించి ఆంధ్రదేశ మునకు ఆంధ్రభాషకు గొప్పసేవను చేసియున్న విజ్ఞాన చంద్రికామండలి తిరిగి సక్రమముగా పునరుద్ధరింపబడినది. దాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు ఈమండలికి మేనేజరుగా చేసిన సేవ అత్యంతమైనది. కాని వారు ప్రస్తుతము కాలమునంతయు ఆయుర్యేంద్రపునరుద్ధరణమునందు వినియోగించుచుండుటచే విజ్ఞాన చంద్రికామండలియొక్క కార్యసానము బెజవాడకు మార్చబడినది. అయ్యుచేత కాళేశ్వరరావుగారు దీనికి మేనేజరుగా పనిచేయుచున్నారు. కావున నుత్తరములు వ్రాయగోరువారు అయ్యుచేత కాళేశ్వరరావుగారు, మేనేజరు, విజ్ఞానచంద్రికా మండలి, బెజవాడ అని వ్రాయుట తప్పదు.

విజ్ఞానచంద్రికామండలియొక్క ముఖ్యపద్ధతు లేవనగా: (1) దీనిదేర్ఘ్యము వచ్చెడివిభిన్నములను పంపిణీనను. (2) దీనికి లాభమునకు నేడల ఆ సామ్యులయను మండలియొక్క అభివృద్ధి కొరకే వినియోగింపబడును. (3) వీలయినంత చాకగా గ్రంథము లమ్ముదును. (4) కేవల భాషావిషయక గ్రంథము లిందు ప్రచురింపబడును. ఆంధ్రవాఙ్మయములో ప్రపంచముయొక్క నవీనవిజ్ఞానమును చేర్చుటయే మండలియొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ఇక్కడు ప్రచురింపబడిన గ్రంథములు

(1) నె 30 రు లక్ష్యురాయ వ్యాసావళి:—ఆంధ్ర వాఙ్మయమునకు మహాపకార మొనర్చినవారును విజ్ఞానచంద్రికామండలి సంపాదకులును, కీర్తిశేఖరులు నగు కొమరాజు లక్ష్మణరావుగారు భాష చరిత్రశాస్త్రములమీద వ్రాసిన సుప్రసిద్ధవాఙ్మయములనుదాయము. వేల చందాదారులకు రూ 20-0-0 ఇతరులకు రూ 10-0-0.

(2) నె 30 రు శ్రేణి స్వాతంత్ర్యవిజయము (మొదటిసంపుటము):—గ్రంథకర్త అయ్యచేత కాళేశ్వరరావుగారు 1908 వ తేదీనాటినుండి ప్రాస్తుదేశ ప్రజలు లేమ్మున పీడించుచున్న రాజకీయ సాంఘిక నిరంకుశత్వమును నిర్మూలముగావించి స్వతంత్రమునాపించి సంపూర్ణమగు ప్రజాపాలనమును స్థాపించుకొనినారు. దైవదత్తములగు మానవస్వత్వములను తిరిగి పొందినారు. ప్రపంచములోని అన్ని దేశములలోను రాజకీయ స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు శ్రేణిగ్రంథకర్తలు వ్రాసిన భావములే పునాది అయినవి. ఈగ్రంథములో చక్కని శైలిలో వివరింపబడినది. వేల చందాదారులకు రూ 10-0-0. ఇతరులకు రూ 5-0-0.

రాజాపుగ్రంథములు (తయారై అచ్చులోఉన్నవి)

నె 33 రు. డబ్బి ప్రజాస్వామ్యము మొదటి సంపుటి:—గ్రంథకర్త సుప్రసిద్ధ దేశవాసులగు దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు. దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకును మత స్వాతంత్ర్యముకొరకును డబ్బివారు అత్యంతధీరత్వముతో సరిపినవారై మిందు వ్యాదయాకర్షణముగ వర్ణింపబడినది. శైలి నిరుపమానము.

నె 30 రు లక్ష్యురాయ వ్యాసావళి (ద్వితీయసంపుటి):—కీర్తిశేఖరుల లక్ష్యురారుగారి వ్యాసములు మొదటి సంపుటము ఆంధ్రులు చదివియున్నారు.

జాగ్రత్తగా పరిశీలించి మిగిలిన వ్యాసములలో ముఖ్యమయినవిమాత్రమే ప్రచురింపబడుచున్నవి. అమూల్యమగు విషయము లిందు గలవు.

నె 30 రు ఆమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రములు. గ్రంథకర్త అయ్యచేత కాళేశ్వరరావుగారు. యూరపుజాతులు ఆమెరికాను కనుగొనుట. పదమూడు రాష్ట్రములను నిర్మించుట. అది భుజించిన ఎర్ర ఇండియనులవాతనము. ఆంగ్లేయుల ప్రభుత్వముతో నీ పదుమూడు రాష్ట్రములను పోరాడి స్వతంత్రమును పొందుట ఆమెరికా సంయుక్త ప్రజాస్వామ్యము. నీగ్రోలు-జానినత్వమును రద్దుపరచుట యుద్ధము. నీగ్రోల ప్రస్తుతస్థితి మొదలగు విషయములు చక్కగా వ్రాయబడినవి.

నె 30 రు ప్రతాపరుద్రుడే:—(చరిత్రాత్మకవల) గ్రంథకర్త ఆంధ్రభాషలో పెక్కు గ్రంథములను రచించిన పండితకళామణి యగు మహాకవి కాళీకూరి సారాయణరావు గారు. ఓటగల్లు సామ్రాజ్య వైభవము - ఆంధ్రుల

దేశభక్తునికి సన్మానములు

పెను గొండ

“శ్రీయుత దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులు వారి సముఖానను.”

ఆర్యా, తమయెదుట నిలుచున్న మేము పెనుగొండ యూనియన్ బోర్డు మెంబరులము. తాము మాగ్రామమునకు విజయముచేయుట గొప్పభాగ్యముగా దలచుచున్నాము. ఈ పురిజనుల పక్షమున దాము మానుండి స్వాగతము సంగీకరింప చేతుము.

జనహితకార్యములందు దమకుగల దీక్షయు నుదార స్వభావమును ధైర్యమును ధీమాదాతత్వయు నివియున్నయు నాంధ్రదేశవాసులకు మేలుపంతులై యున్నవని మేము నమ్ముచున్నాము. తమ సాంగత్యమున మాయందును మాయూరివారి యందును నపుడపుడు కలుగబోయెడి భేదభావములు నశించి వికమత్వత రానురాను నభివృద్ధిగా నాకర్షింప బ్రార్థించుచున్నాము.

ఆంధ్రదేశముందు గాంధీ మహాత్మునిశిష్యులలో దా మ గ్రంథులనుట మేమెరుగుదుము. అలాగో త్వరిత మరల మీరు దర్శించినపుడు మాపక్షమున వారికి మానమస్కృతులు సమర్పింప బ్రార్థించుచున్నాము.

తమయొక్కయు తమబోటివారల యొక్కయు ఉద్యమముల మారు అత్యంతలో స్వరాజ్యము లభించునట్లుగా చేవున బ్రార్థించుచున్నవారము.

28-3-1924, హెచ్. ఆర్. శేషప్ప, పెనుగొండ. పెనుగొండ యూనియన్ బోర్డు పరముగా.

మ.రా:—ఈప్రము యూనియన్ బోర్డు తీర్మానము ప్రకారము ఒక పంచమసభ్యుడు మ-రా-శ్రీ బాబన్నగారి వలన చదువబడినది.

ధర్మవరము

బ్రహ్మశ్రీ దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులు గారికి ధర్మవరము తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము పక్షమున సమర్పించిన

స్వాగత పత్రము

దేశభక్తగ్రంథకర్త, దుర్భర కారాగృహవాస మొక యేడు గడపి అసహాయోద్యమ ప్రజ్వలనము చల్లారెనని ప్రతిపక్షులు స్వస్థిజెప్పచు నుద్యమమంబగుట హేళనజేయు సమయమున అసహాయవాదులలో గొంజుకు దేశబంధుదాసు సైహూ మొదలగు ప్రముఖులు బూటకములగు కాసనసభలలో జేరి వానిని వశపఱచుకొనుటయో, భగ్నపఱచుటయో వెంట నేదోకోకపని గావింపను భారతదేశీయ మహాసభవారు కాసన సభా బహిష్కార సూత్రమును దొలగించవలెనని యాందోళన జేయు కాలమున శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమునుండి వెలువడి ఆంధ్ర దేశమధ్యమున బ్రకటించి ప్రతిపక్షుల వాదముల కాధారములేక చేయుచు, కాకినాడ పట్టణమున ముప్పదియేనిమిదవ దేశీయ యుత్సాహమును నాగరకత - రుద్రుడవైయుక్క పాలనా సామర్థ్యము - మొదలగు పెక్కు విషయములతో కూడిన చరిత్రాత్మకవల. కథ కడు మనోరంజకము. దేశాభిమాన పూరితము.

నెం 32 రు స్వాతంత్ర్య విజయము:—గ్రంథకర్త సుప్రసిద్ధదేశాభిమానులును భాషాసేవకులును ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘ సహాయకార్యదర్శియు నగు కేలూరి సత్యనారాయణగారు. ఇందు చైనా, రుష్యా, బర్మాండు, ఇంగ్లాండు, పోలండు, కొరియా, టుర్కీదేశముల ప్రజలు స్వతంత్రమును పొందుటకు చేసిన ప్రయత్నములు వివరింపబడినవి. శైలి మనోహరము. ఇంకను చరిత్రగ్రంథములు శాస్త్రగ్రంథములు తయారగుచున్నవి. చందాదారు లెంతమంది చేసిన అంతచాకగా గ్రంథము లియ్యగలము. ఆంగ్లబంధులను త్వరపడి చందాదారులుగా చేరి విజ్ఞాన చంద్రికామండలిని ప్రోత్సహింప చేతుచున్నాము. శ్రీ చందాదారులను అయిదుగురిని చేర్చినవారికి ఆ అయిదుగురును మా గ్రంథములను పి. పి. గా స్వీకరించినతోడనే శ్రేణి స్వాతంత్ర్య విజయమును ఉచితముగా పోస్టుభర్తులు మేమే భరించి పంపెదము.

మే నెల 15 వ తేదిలోపున చందాదారులను చేర్చిన వారికి ఈ బహుమతి యియ్యబడును.

అ|| కాళేశ్వరరావు, మేనేజరు, విజ్ఞానచంద్రికా మండలి, బెజవాడ.

మహాసభను జయప్రదము గావించి దత్తమండలముల సంపరింపచు మా పూర్వపుణ్యపరిపాకమున నేడు మాకు తమ దివ్యదర్శన భాగ్యము కలుగజేసిన తమకు మా కృతజ్ఞతాపూర్వక స్వాగతము నొసగుచున్నారము.

మహాశయ! తాము మాగ్రామమునకు శ్రీ శ్రీవారుతారు. తమ పాదస్పర్శన ధర్మవరముపేటలో గూడ నాలుగు పూర్వాయములు గలిగి ధన్యతజేసినది. మొదట రెండుసార్లు తానూ శ్రోద్యమమున శ్రీవైప్రచారము సల్పినపుడు యీ గ్రామమునూడ నందు ఉనుతత్వ శ్రీ చందమున గొంతవరకు పాల్గొనిననని తమకు నివేదించు టవశసరము. మూడవవరి కాంగ్రెసు ప్రచారము నిమిత్తము తాము మరికొందరు దేశభక్తులతో నీ గ్రామమున కేలేంచియుండి తమ సహజవాద్యతో నీ గ్రామప్రజల నుద్బోధించియుంటిరనుట తమకు జ్ఞప్తి వచ్చుచుండునని తలచెదము.

ఆనాటికిని యీనాటికిని మిక్కిలి భేదముగలదు. ఆనాడు దేశమందంతటను అగహాచార్యమును విజృంభమానమున నుండ యీ గ్రామమును కొంత యుత్సాహముతో బనిచేసి యుండెను. వర్షము చక్కగవరిసి కలకము జలపూరితమై యుండ సస్యములు బాగుగ ఫలించియుండెను. నేడు వానలేడు తలకమున నీరులేదు. కనులకింపుగొల్పు పచ్చని మైదులేడు. ముంగారు వానబురకపోగా మధ్యవానల నమ్మి పెట్టినకెరు వెనుకవానల దృశ్యములగుటచే ఫలింపకపోవుటవలన రైతులు కష్టనష్టములకు గుటియైరి. ప్రజలు మాకులేక మెట్టోయనుచున్నారు. పశువులు తినుటకు గడ్డిలేకపోగా త్రాగునీటి నీరునలేక అంబోయని యటచుటకు శక్తియైనలేక దినదినమున వందలకొలది మరణించుచున్నవి.

ఆర్యా! అకుంతికోత్సాహముతో దేశసేవచేయుచు ప్రపంచపూజ్యతగలిగిన గాంధీమహాత్మునికి తోడునీడయై అమ్మ హాసీయని ఆమోఘ సంకల్పాంకురముల ఫలించజేయ ననేక కష్టనష్టములకు పాల్పడుచు ఆంధ్రదేశోద్ధరణము కొరకు ఆహర్నిశలు నిద్రాహారముల సరకుజేయక శాంధ్రాపని యనలేల భారత దేశమంత సంపరించి ప్రజల నుద్బోధించుచున్న తమకు మరొక మారు మాకృతజ్ఞతాపూర్వక స్వాగతము నొసగుచున్నారము.

ధర్మవరము తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు. 24-3-24

మ.రా:—ఈదైనస్వాసత్రము 24 తేదిని ధర్మవరములో జరిగినసభలో శ్రీ దేశభక్తునికి సమర్పింపబడెను. సభలో దేశభక్తును ఉపన్యసించెను. 25 వందలమంది పురుషులు కొందరు స్త్రీలు సభనలంకరించిరి. దేశభక్తు డిచట గాంధీపూజానిధి వసూలుచేసి 25 తేదిన్విశ్రాంతిపురమునకే యచట సమన్వయమును. (ఒకవీలేఖినినండి)

నేత్ర చికిత్సాలయము

డబ్లి మార్చి 24:-8 1/2 సంవత్సరముల క్రింద ఆ తీరరేఖిం దూ స్థానములో ప్రసిద్ధిపొంది దాక్టరు (మాపు 12 చ) ఈ నేత్ర చికిత్సాలయము డబ్లిలో స్థాపింపబడినది. ఈ వైద్యులయ మిష్టము చాల కలుగుచుండినదికి నమ్మచున్నది. ప్రజలే గాక ఉద్యోగులు కూడ సామాను జేయుచున్నాడు. నూతన గృహనిర్మాణ మునకు ఆ న ర బు. లో చీ పు క మీ వ ప త గా రు 14000 చదరపు గజముల నొసంగిరి. నూతనముగా యాదింపక విం శము లీయబడినది—రాజప్రతినిధి య 250, రాజ్యపరినిధి భార్య య 150, కేట్ అమ్మకెలాన్ అవర్ చందు (బొంబాయి) రు 10,000 .కె కెకెతాతా భార్య రు. (బొంబాయి) రు 10,000 కీ|| శే|| ఎ. ఎం. వాడియా భార్య భార్య రు. (బొంబాయి) రు 10,000 డబ్లి మ్యూనిసిపాలిటీ రు. 10,000 (అ. వె.)

శ్రీ ఏలూరు సీతారామాంజనేయ

నాటక సమాజము 29.3.24 శనివారం రాత్రి 9-30 ఘంటలకు

సరసాపురం నాటకశాలలో సా విత్రి నాటకమును

ప్రదర్శించెదరు.

ప్రముత పుష్పలూరు సంజీవిరావుగారు సావిత్రి సాత్రమును, ధరించురు.

ఎవ్వరి సూర్యనారాయణగారు, మోక్షము మోక్షే నారాయణరావు, వ్రేసి డె.టు.

మహమ్మదీయుల పరమావ అచ్చట భూమిని నంపాది
చి హిందువుల మరణభావమును కష్టము కలిగించుచు
మాతాని ననుచును, అపవధికి హిందువుల అనుమతిని తొలుపు
చున విక తీర్మానము యొక్కగోష్ఠుగా అనభిమాని అనాదింప
బడినది. (అ. ౩)

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుచెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

శ్రీ మహాపాథ్యాయ వేదం వేంకటాచార్యశాస్త్రిగారిచే రచించబడిన “ప్రతాపరుద్రీయ” నాటకమున గొప్ప పోటీపరీక్ష

ఈరాజోపు 12 వ తేదీ ఏప్రిల్ మాసమున (1924)
ప్రారంభమగును.

నాటకాభివృద్ధియందు కొరకు నెల్లూరున కొన్ని, బెజవాడలో కొన్ని, మరెన్ని ప్రదర్శనములు రాజమహేంద్రవరమునను జరుగును. పంపెనునకు నిలచు ప్రతినూజమువారికిని 10 మంది రైలుఖర్చు రాకపోకల కియ్యగలము హోస్టలియం, తిబలా, జంత్రిములు మొదలగునవియు వాధ్య నిపుణులను అంగీకరింప నుచున యితర పరికరములను సమాజములవారే సంతరించుకొనినమేలు మామూలు తెరలమాత్రము మేము సంపాదించుము. నాటకము (విదు) గంటలలో వారివారి మెచ్చనకొచ్చు అంకములతో ముగించుము.

హాటవివరము కొలదివరములలో ప్రకటింతును. శ్రీకృష్ణకల్యాణమువారు మాకే మొత్తముమీద యనుజ్ఞనొసంగిరి. శ్రీకాన్పులవారినికూడ నట్లే మాకునుజ్ఞనొసంగ వేడియుంటిమి. దరఖాస్తులు రుసుము సహితముగ మార్చి 31 వ తేదీ లోపుగ చేరవచ్చును. ప్రతినూజమువారును వారి దృక్పథముల మహనీయులగు నున్నవారిని మువ్వరకు పేర్కొనిన వారందరికిని సాధ్యమైనంతవరకు తృప్తికరముగ పరిష్కారముల నెన్నుకొందుము. దయయించి త్వరలో తెలియచేయుదు. పతక కంకణములు తయారగుచున్నవి. మూడు సమాజములు వచ్చినను పంపెనును పొందుము. ఇతర విషయములు మాకు తెలియచేసి సాధ్యమైనంతవరకు అనుకూలించునట్లు నిబంధనల నిర్దేశించుము.

వి. లక్ష్మీకాంతం,
గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

జాతక ఫలములు

ఇదివరలో తామనేక దైవజ్ఞ శిరోవణులకు వ్రాసిగాని నూపుస్తా చూచిగాని మీ జాతకములు వ్రాయించియే యందును. స్వల్పసాక్షాత్తుల తక్కువేతన మాకు ఒకసారి వ్రాసిన మానవ్యకము మీకే తెలియును. తమజాతకచక్రము యొక్క జలముగాని భట్టిలేదీ, జననకాల భుజియలు (లేక) గంటలుగాని యిదిలేనివారు మాకు ఉత్తరము వ్రాయుకాలము కనుగొను పంపించిన జాతకనిరూపము, స్వభావము, సనము, మిత్రము, కర్తృత్వము, భాగ్యము, ఉద్యోగము, లాభము మొదలగు 25 అంకములు శాస్త్రసమ్మతముగా వ్రాయుటకు రూ. 1-4-0 నున్న తెలుపారిగా సం. ర. ఫలముకు రూ. 1-0-0 నున్న సుపూర్ణ జాతకమునకు రూ. 6-0-0 అగును. ముందు రూ. 2-0-0 అధ్యాత్మ బంధులెను. కావలసినవారికి వీ. పి. గా బంపెదము.

శ్రీశంకరజ్యోతిషనిలయం, గోపాలపురం,
కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

సక్సన్ దంతచూర్ణము

ఈ చూర్ణము జీవజీవములలో రయము చేయుచున్నది.
ఉల్ల సంబంధమైన కాన్యదు లన్నిటిని పోగొట్టును.
డబ్బి 1-కి 2 అణాలు డెజె 1-కి రూ. 1-4-0.
టి. ఎస్. న్యాయనాథశాస్త్రి,
2 ఎ. ఆలంగాతా పిల్లవీధి, తిరుల్లి క్లబ్బి, మదరాసు.

చాకులు - తాళములు

మంగళలికత్తులు.
అంభోపాదకులచే చేయబడినవి. కేలంబున
కెంబునే ధరలకావలగునట్లు వ్రాయుదు.
బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో గిమిలెడ్
కల్లెన్సు అండ్ లాక్ షేకర్స్ etc.
8081 కెన్యాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
కెన్యాపురం అ. కె. నె. “ఇంద్రప్రస్థ” కెన్యాపురం.

విలువయైన సామానులు యినాం

ఒక రూపాయకు 2 గ్రాముల బ్లాబ్లాక్ సిగరెట్లను పంపబడును. (ఒకటిగ్రాము 2 బుద్ధుని రాయును.) ఒకరినొకడైన పొంట్లెక్లలను ఒక ద్రావణం, ఒక క్లిప్స, ఒక దేవనపాలిం, ఒకరబ్బరు. మొదలగునవికూడ ఇతరముగా పంపబడును. స్టాండ్ కొద్దిగా నున్నది తమకుమే అర్హం పంపుదు.
ఈ ప్రకారము అంగీకరించు (వ్రాయవలెను).
THE INDIAN STORE,
15, Nilmone Mitter Street, CALCUTTA.

Wanted District Agents.

Throughout Andhra Province, on monthly allowance and commission for the sale of all sorts of Tea, German and Toys and stationery and other Indian products etc. Deposit required Rs. 100 Cash. Apply for Agency terms and other Particulars.

Messrs. Raghava & Co, Guntur.

రత్నపురుషలేఖ్యం

ఈ గ్రంథమును తప్పక తగ్గించు. బుద్ధివంతులలోగొట్టిబంధులకు కలిగించు. ఈ గ్రంథమువల్ల వచ్చినదంత, మూల రోగములు కూడా యీ గ్రంథమువల్ల తగ్గును. ఈ గ్రంథములవలన చెడిన కర్మములు మౌనమగును. శ్రీ రూ. 4-0-0.
శగలేఖ్యం

ఏకాదశగ్రంథం తగ్గించు అత్యంతమందు. వధ్యములేదు. డబ్బి రూ. 1-8-0 లు.

పట్టాభిరామవైద్యశాల
రాయవరం - గోదావరిజిల్లా.

ప్ర మేహబిందు ఘృతము

ఇది రససంబంధమైన ఔషధములు మొదలుపెట్టే గలిగిన వ్యాధులు, రోగులు, నశల సెగరోగము మొదలగు వాటిని అమోఘముగ తీర్చి, మంచి రక్తము నిచ్చును. ఈ ఔషధము సామాన్యములందు 12-16 బొట్లు తీసుకొనినచాలును. బుద్ధి 1-కి ధర రూ. 1-8-0. ఒకబుద్ధిని వాడిన అన్నియు మీకు తెలియను. సీతారామచార్య బ్రదర్స్,
హిందూమూలిక వైద్యసాసము రాజమండ్రి

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.
Elphinstone Road, Bombay.

జాండు పర్మాటికల్ వర్కుస్

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిగతం చంద్రప్రభా మాత్రలు

ఇది శిలాజిత్తు లోనాభివృద్ధి, మాక్రిక భస్మము, మొదలగువాటిని జరిగి కాన్యాపురముగా తయారు చేయబడినది. మూత్రములో కలిసిపోవు కుక్కము, మూత్రమునందు తీపి (phosphate), తెలుపు మొదలగు సెగ రోగముల, నడుమ నొప్పి, వాతరోగము, జ్వరములు, బలహీనత యితర శ్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగునవి తీర్చుక మరయును.

ఒక రుబము ఔషధముల బుద్ధి 1-కి ధర రూ. 1/5/0 8 బుద్ధులకు ఒకసారి అర్ధరూ. పంపించి ప్యాకింగు పోస్టు ఖర్చులు యివ్వము.

మా ఔషధముల కాన్యాపురము యివ్వముగా పంపబడును
Sole Agents

H. Damodar & Co.,
43 China Bazaar Road,
Madras.

అందరు మ వాడత గిన

మామదనమంజరి టానిక్ మాత్రలు

పీటినివాడుకునే ఆయుర్ము, అంకము, ఆరోగ్యము మొదలగునవి వృద్ధియగును. అన్ని రోగముల వ్యాధులకు ఎట్టి వేధింపునైనను మంచిగుణము నిచ్చును 40 రూ. 10 బుద్ధి 1-కి ధర రూ. 1-2-0 వైద్యవిద్య కావలసినవాళ్ళ వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ
27 నైకాబాద్ రోడ్డు, మదరాసు.

కలరా మాత్రలు

డబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు తెల రూ. 0-6-0.
అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి